

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 ΑΘΗΝΩΝ ΕΞΑΜ. ΦΡ. 3 ΕΤ. 6
 ΕΠΑΡΧΙΩΝ » » 4 » 8
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ » » 5 » 10

ΕΤΟΣ Α'

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
 ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΕΠΤΑ 70
 ΕΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗΝΙ . . » 95

ΜΑΪΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗ
 πλησίον της Μητροπόλεως
 Ἄριθ. 26

ΤΕΥΧΟΣ 4

ΕΚΔΟΤΗΣ
 ΝΙΚ. Γ. ΙΓΓΛΕΣΗΣ

ΑΘΗΝΗΣ, 1883

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΡΩΣΣΙΑ — Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
 ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΛΟΒΙΤΣ ΔΕ ΓΚΙΕΡΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ

Ὁ ἀνὴρ, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν σήμερον, ἐγεννήθη ἐν Τριπόλει ἐξ ἐπισήμου καὶ διακεκριμένης οἰκογενείας τῷ 1815· φλεγόμενος δὲ ὑπὸ φιλομαθείας, κατετάχθη νεαρὸς ἔτι εἰς τὴν τότε ἐπὶ Κυβερνήτου ἰδρυθεῖσαν στρατιωτικὴν σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ἧς ἦτο εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων μαθητῶν καὶ ἐν ἧ ἡρίστευσε κατὰ τὸ 1835, δεχθεὶς καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ὁθωνος καὶ δῶρα ἐκ τῶν βασιλικῶν αὐτοῦ χειρῶν διὰ τὴν εὐφυΐαν του καὶ ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθήματα καὶ ἐξῆλθεν αὐτῆς μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ τοῦ μηχανικοῦ. Ὑπείκων δὲ εἰς ἔμφυτον πρὸς τὰς μαθηματικὰς καὶ θετικὰς ἐπιστήμας ῥοπήν, μετέβη εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ἠκροάσατο τῶν ἀνωτάτων μαθηματικῶν ἐν Σορβόννῃ καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν ὡς ἐξωτερικὸς μαθητὴς εἰς τὴν Ecole polytechnique καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν περιώνυμον Ecole des Ponts et Chaussées, ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ἐν ἔτει 1843, ὡν ὁ πρῶτος διὰ τοῦ ἀπολυτηρίου τῆς Σχολῆς ταύτης τιμηθεὶς Ἕλληνας καὶ διεκρίθη ἐκεῖ ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ εὐμαθείᾳ, ὡν ἔνεκα τῷ ἐπετράπη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως νὰ παρακολουθήσῃ τὰ τότε γινόμενα ἐν Γαλλίᾳ μεγάλα ἔργα πρὸς κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς ἐκ τοῦ Μάρνου εἰς τὸν Ῥήνον διώρυγος. Μετὰ τὰς πολυετεῖς ταύτας ἐν Ἑσπερίᾳ σπουδὰς κατῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐν ἧ εὐθὺς διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων, καρποὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ὁποῦ εἰσὶν οἱ κάλλιστοι τῶν σημερινῶν ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ ἀνατεθείσης συνάμα αὐτῷ τῆς μελέτης τοῦ ὑδραγωγικοῦ συστήματος τοῦ λεκανοπεδίου Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1852 ἀπῆλθεν αὐθις εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐπὶ διετίαν ἠσχολήθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ τότε κατασκευαζομένου λιμένος τῆς Μασσαλίας καὶ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Ἰταλίας. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐξελέγη οὗτος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀριστοτέλους ἀπασχολοῦντος τὰ πνεύματα ζητήματος τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου. Εἰς τῶν πρώτων καρπῶν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς μαθήσεως τοῦ Σκαλιστήρη, διορισθέντος πρὸς τοῦτο διευθυντοῦ τοῦ μηχανικοῦ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας, εἶνε ἡ πλάτυνσις τοῦ τότε καὶ διὰ τῶν ποδῶν διαβατοῦ πορθμοῦ, ἡ δυσχερεστάτη ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν θεμελιώσις τῶν βάθρων τῆς γεφύρας ἐπὶ τοῦ ὀρμητικώτερου τῶν γνωστῶν θαλασσίων ρευμάτων καὶ ἡ ἀνωθεν αὐτοῦ τοποθέτησις κινήτης σιδηρᾶς γεφύρας, δι' ὧν διηκολύνθη τόσον ἡ συγκοινωνία καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἐκεῖθεν ταύτης κειμένων ἐπαρχιῶν μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου οἱ ἐπισκεφθέντες αὐτὸ ξένοι μηχανικοί, ἐν οἷς ὁ γνωστὸς Daniel τῷ ἔσφιγξαν ἐν ἐπιστημονικῇ ἀδελφότητι τὴν χεῖρα ὁμολογῆσαντες, ὅτι δὲν ἐπίστευον νὰ ἴδωσι τοιαῦτα ἔργα ἐν

Ἑλλάδι, ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρὶ ἀνήρτησεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν χρυσοῦν σταυρὸν τοῦ Σωτήρος. Ἐκτοτε, στερεοποιουμένης ὁλονὲν τῆς φήμης αὐτοῦ ὡς πρωτίστου παρ' ἡμῖν ἐπιστήμονος, τῷ ἀνετέθησαν ἀλλεπάλληλα σπουδαῖα δημόσια ἔργα ἐν οἷς καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς ἀπὸ Χαλκίδος εἰς Θήβας ἐθνικῆς ὁδοῦ, ἧτις διὰ τὸ τεχνικὸν τῆς χαράξεως καὶ κατασκευῆς τῆς ἐχρησίμευσεν ἔκτοτε ὡς πρότυπον τῶν ἐγκυκλίων καὶ ὁδηγιῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείου, τῶν σχετιζομένων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἔκτοτε ἐν Ἑλλάδι ἐκτελεσθέντων ὁμοίων ἔργων.

Κατὰ τὸ 1864 ἐκλήθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς τῶν Τεχνῶν, ἧτις μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου περιωρίζετο εἰς τὴν σπουδὴν τῆς καλλιτεχνίας. Κατανοῶν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ σιδήρου τῆς ἐποχῆς ἐν ἧ ζῶμεν ὁ Σκαλιστήρης καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τούτων στερουμένου τόπου μας, πρῶτος ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν δημοσίων λειτουργῶν ἐπελήφθη τῆς θεραπείας τῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ διὰ τῆς διαιρέσεως τῆς σχολῆς εἰς δύο τμήματα, τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ τὸ τῶν ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν, εἰς ὁ κατὰ τὴν δεκαετῆ διεύθυνσίν του εἰσήγαγε τὰς ἔδρας τῶν μαθημάτων τῆς στατικῆς, τῆς πρακτικῆς μηχανικῆς καὶ μηχανολογίας, τῆς ἀντιστάσεως τῆς ὕλης, τῆς γεφυροποιίας καὶ τῆς ὑδραυλικῆς, τῶν πλείστων τούτων τὴν διδασκαλίαν δι' ἑλλειψιν πόρων ἀνευ ὑποχρεώσεώς τινος ἀνέλαβεν αὐτὸς οὗτος ὁ Σκαλιστήρης. Σειραὶ δὲ κειμένων λελιθογραφημένων καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκπονηθέντων ἢ μεταφρασθέντων, τῶν μόνων ὧν καὶ τώρα γίνεται χρῆσις, δεικνύει τὸν ἀκάθεκτον πόθον του πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὁ ἀνέλαβεν ἔργου.

Ἐτερον μνημεῖον ἀθάνατον τῆς τοῦ Πολυτεχνείου διευθύνσεως αὐτοῦ, ὅπερ ἀνεξιτήλοις γράμμασι θὰ ἀναπολῆ τῇ μαθητιώσῃ νεολαίᾳ τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρός, εἶνε τὸ παρ' αὐτοῦ ἰδρυθὲν ἀτμοκίνητον σιδηρουργικὸν καὶ μηχανουργικὸν ἐργαστήριον· διότι μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου μόνον ἐξ Εὐρώπης περιεμένομεν τοιοῦτους μηχανουργοὺς οἱοὶ τώρα ἐκ τούτου ἐξέρχονται.

Ἄλλα σπουδαῖα διὰ τὸν τόπον ζητήματα εἰς ἃ, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς διευθύνσεώς του τῆς Σχολῆς, ἐκλήθη ἵνα ἀσχοληθῇ ὁ Σκαλιστήρης, εἶνε πρῶτον τὸ περιθρύλητον λαυρεωτικὸν ζήτημα, τουτέστιν, ἡ ὑπὸ ἐπιτροπῆς, ἧς αὐτὸς διωρίσθη πρόεδρος, ἐξέτασις τοῦ πλοῦτος τῶν ἐκβολάδων, μετὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου λύσιν τοῦ ὁποῦ διωρίσθη παρὰ τῇ σχηματισθείσῃ Ἑλληνικῇ ἐταιρείᾳ σύμβουλος τοῦ δημοσίου καὶ ἀκολούθως βασιλικὸς ἐπίτροπος παρ' αὐτῇ, καὶ δεύτερον ἡ ἀνεύρεσις ὑδάτων διὰ τὴν πάσχουσαν ἐλλεῖψει αὐτῶν πόλιν τοῦ Πειραιῶς, μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας ἀνευ τοῦ πατάγου τῶν παρ' ἡμῖν συνήθων ἐπὶ ὁμοίων ζητημάτων πολυμελῶν ἐπιτροπῶν, ταῦτα διὰ τεχνικωτάτων ἔργων

διωχτεύθησαν καὶ διενεμήθησαν ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἐσαεὶ εὐγνωμονήσει αὐτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐνὸς τῶν παρ' ἡμῶν ὑφαισιωτέρων ὑδραυλικῶν ἔργων.

Κατὰ τὸ δεκαετὲς τοῦτο διάστημα τῶν ἀνετέθη ἐπανεπιλημμένως ἢ διεύθυνσις τοῦ τμήματος τῶν Δημοσίων ἔργων, καθ' ἣν κατενόησε τὴν διὰ τὴν ὁσημέραι παρ' ἡμῶν ἀνάπτυξιν αὐτῶν ἐλλείπει σώματος ἐπιστημόνων ἀποκλειστικῶς ἀπασχολουμένων εἰς ταῦτα, μετὰ εἰδικὴν ἐν Εὐρώπῃ σπουδὴν. Οὗτός ἐστιν ὁ μόνος λόγος οὗ ἕνεκα ἐνεκολλώθη τὴν ιδέαν τῆς συστάσεως τοῦ σώματος τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐκλογῆς καὶ μορφώσεως τῶν τοῦτο ἀπαρτισάντων προσώπων καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ μέχρι τότε παρὰ τῶν ὑπουργείων τῶν Ἑσωτερικῶν τμήματος εἰς διεύθυνσιν δημοσίων ἔργων· μετὰ τὴν ἐπιψηφίσειν δὲ τοῦ σχετικοῦ περὶ τούτου Νόμου, οὐδόλως ἐδίστασε νὰ θυσιάσῃ ὃν ἐκέκτητο τότε βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τοῦ μηχανικοῦ, ἀναδειχθεὶς διευθυντὴς τῶν Δημοσίων ἔργων.

Διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἐπιψηφίσεως τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν συγκοινωνίαν μέσων, κατὰ τὰ τελευταῖα μόνον ἔτη, ὡς ἐκ τῶν σχετικῶν φαίνεται στατιστικῶν, κατεσκευάσθησαν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ πλείονα ἔργα ἢ καθ' ὅλον τὸ μέχρι αὐτοῦ χρονικὸν διάστημα τὸ ἀπὸ τῆς αὐτονομίας τοῦ τόπου, καὶ δύναται τις πλέον σήμερον δι' ἀμάξης νὰ μεταβῇ ἀπὸ Καλαμῶν εἰς Λαμίαν. Ὅπου παρουσιάσθη δυσχέρεια διὰ τῆς ἐπιτοπίου μεταβάσεως αὐτοῦ τὰ φυσικὰ ἐμπόδια ἤρ-

θησαν· θὰ τὸ μαρτυρήσουσιν ἡ Κλεισοῦρα ἐπὶ τῆς ἀπὸ Μεσολογγίου εἰς Ἀγρίνιον ὁδοῦ, ἢ ἐπιθαλασσία ὁδὸς τοῦ Μεσολογγίου, ἢ γέφυρα τῶν Καλαμῶν, ὁ καταλιπὼν τὴν κοίτην τοῦ Σπερχειῶς καὶ τόσα ἄλλα ἔργα, ὧν ἕνεκα κατὰ σπιθαμὴν διήλθεν ὁ Σκαλιστήρης τὴν Ἑλλάδα μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βίου του, τὰς ἀγαθοεργούς ἄλλ' ἐπιπόνους καὶ τέλος θανατηφόρους δι' αὐτὸν ἐξακολουθῶν μεταβάσεις.

Κάτοχος οὐ μόνον βαθείας γνώσεως τῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν ἀλλὰ καὶ εὐρείας ἐγκυκλοπαιδικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίως δὲ γνώστης τῶν τῶν ἄλλων ἐθνῶν νεωτάτων νομοθεσιῶν, τῶν ἀναγομένων εἰς τὰ δημόσια ἔργα, ἠδυνήθη ἀποβλέπων εἰς τοὺς ἰδιαίτους ὅρους καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου νὰ προπαρασκευάσῃ τὰ ἀναγκαῖα νομοθετήματα διὰ τὰ μεγάλα δημόσια ἔργα, αἱ δὲ συμβάσεις περὶ σιδηροδρόμων, τῆς διορύξεως τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, τῆς ἀποξηράσεως τῆς Κωπαίδος, ὡς καὶ οἱ νόμοι περὶ τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων ἔργων καὶ ἡ πληθὺς τῶν ὑπ' αὐτοῦ διδασθέντων προσώπων ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθέντων ἔργων θὰ διατηρήσωσιν αἰωνίαν τὴν μνήμην του. Τοῦτο κατεδείχθη καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τούτων ἐπὶ τῆς σοροῦ του κατατεθέντων 12 βαρυτίμων στεφάνων.

Πρὸ ἐτῶν εἶχε προαχθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ταξίαρχον τοῦ τάγματος τοῦ Σωτήρος. Ἡ δὲ Σχολὴ τῶν Τεχνῶν ἐψηφισεν ὅπως μεγάλη εἰκὼν αὐτοῦ ἀναρτηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεών της.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗΣ

Τὸ φθίνον ἔαρ ὑπῆρξεν ἀπαισιῶς ἀνηλεὲς εἰς τὰς ποιητικὰς ὑπάρξεις· δὲν ἦτο ἔαρ, ἦτο χειμὼν θεελλώδης διὰ τὸ ποιητικὸν ἡμῶν στερέωμα. Μόλις εἶχε παρέλθει μὴν ἀφ' ἧς ἡ Φωτεινὴ Οἰκονομίδου, ἡ μελαγχολικὴ καὶ τρυφερὰ ψάλτρια, ἀνέμελψε τὸ κύκνειον αὐτῆς ἄσμα καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Στρατουδάκης, ὁ πατριώτης καὶ αἰσθηματικὸς ποιητὴς, ἀνηρπάγη ἄφνω ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν βαθύτατα ὀδυνωμένων φίλων του, ἐνῶ τὸ βλέμμα του ἔλαμπεν ἐκ ζωῆς καὶ νεότητος σφριγηλῆς εἰσέτι, τὸ δὲ βῆμά του ἐχώρει ἀσφαλῶς ἐπὶ μέλλον· ὑπισχνούμενον ὅτι ἤθελεν ἡμέραν τινὰ προσπορίσει αὐτῶν τὴν τόσῃ ἀναγκαίαν ἀλλ' οἴμοι! ἀνέφικτον εἰς τὰς ποιητικὰς φύσεις γαλήνην.

Οὕτως ἐν βραχεῖ ἀπέδρασαν πτερυγίσασαι εἰς τὴν Αἰωνιότητα ἐκ τοῦ ποιητικοῦ ἡμῶν κλωδοῦ δύο ἀδελφαὶ ἀκανθυλλίδες, ἡδύμολοι καὶ ἐνθουσιῶσαι· ἐκ τοῦ ποιητικοῦ ἡμῶν ὀρίζοντος διεγράφησαν δυὰς ἀστέρων, οὐχὶ μὲν μεγέθους ἀξιοσημειώτου, ἀλλ' ἰλαροὶ τὴν λάμψιν καὶ γλυκύτατοι. . .

*
**

Ὁ Στρατουδάκης ἤρξατο νεαρῶτατος νὰ θεραπεύῃ τὰς Μούσας, ἃς ἠγάπησε θερμῶς. Ἐκτὸς τῶν ἐν διαφόροις περιοδικοῖς πολλῶν δημοσιευμάτων του, ἐξέδωκεν ἐν ἰδίῳ τεύχει τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1873 τοὺς Παλμούς καὶ Στόνους, λυρικὴν συλλογὴν κριθεῖσαν ἀξίαν λόγου εἰς τὸν Βουτσιναιῶν ποιητικὸν ἀγῶνα τοῦ ἔτους ἐκείνου. Ἐκτοτε δὲ κατὰ καιροὺς ἐδημοσίευσε τὴν Ἑλλάδα, διθύραμβον ἀπαγγελθέντα ἐν τῇ αἰθούσῃ συλλόγου τινός, τὸ Μεσολόγγι, ποίημα ἐπικολυρικόν, καὶ τὰς Λυρικὰς Ποιήσεις κατὰ τὸ 1877, μεθ' ὃ σπεύσας συμμετέσχε τοῦ τελευταίου ἀγῶνος τοῦ 1878, ὃν ἡ γενέθλιος αὐτοῦ Κρήτη, ἢ μὴ πίπτουσα ἢ ἴν' ἀρυσθῆ, ὡς ἄλλος Ἄνταϊος, νέας δυνάμεις πρὸς νέον ἀγῶνα, ἠγωνίζετο κατὰ τῶν βαρβάρων αὐτῆς βιαστῶν. Καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῶν γιγαντοτρόφων βουνῶν τῆς μεγαλομάρτυρος νήσου, ἔνθα ἔσυρεν αὐτὸν φιλοπατρία ἀκραιφνῆς, ὁ νέος καὶ ἀβροδίατος τέως ποιητὴς, ταλαιπωρηθεὶς καὶ πάντας τοὺς κινδύνους καὶ κακουχίας καὶ στερήσεις τῆς μονομαχούσης μετὰ τοῦ τουρκικοῦ κολοσοῦ Κρήτης συμμαριθεὶς, ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τὴν χαίρε

αὐτοῦ, εἰ καὶ μόνον τὴν γραφίδα τοῦ ποιητοῦ χειρίζομένην ἕως τότε, δὲν ἦτο βαρὺ τὸ ἔϊφος τοῦ πολεμιστοῦ ἐπαναστάτου. Καταπινγείσης, μοίρα ἀπαισία, καὶ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης, ὁ Στρατουδάκης ἐβανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐξετύπωσε τὰς Κρητικὰς Ἐμπνεύσεις του, τὴν τελευταίαν συλλογὴν του. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ὅμως ἐκείνου, σφαιεῖς ἐν ταῖς πατριωτικαῖς αὐτοῦ προσδοκίαις, ἐφαίνετο οἷονεὶ διατελῶν ὑπὸ εἰδός τι ληθαργῶδους ἀπογοτεύσεως, οὐδ' ἠκούετο κελαδοῦσα πλέον ὄσω τὸ πρὶν συχάκις ἢ Μοῦσά του. Ἐν τούτοις, εἰ καὶ ὡς κύριον πλέον ἔργον του ἐθεῦρει τὴν θέσιν του ὡς γραμματέως

καὶ οἱ λαοὶ ἀποδέχονται ὡς θεοσδότους ἀποκαλύψεις. Οἱ δεῦτεροι ἀρκοῦνται νὰ ψάλλωσι τὸν ἔρωτα καὶ τὸν Μάιον, νὰ κλαίωσι τὴν συμφορὰν, ν' ἀναρριπίζωσι τὸ φρόνημα, νὰ συγκινῶσι τὴν καρδίαν. Καὶ ἂν ἀληθεύη, ὅτι ὡς λυδία λίθος τῆς ἀξίας ἔργου τινὸς δέον νὰ λαμβάνηται ἢ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἢ ἀκροάσεως αὐτοῦ παραγομένη ἐντύπωσις, παρορωμένων τῶν κανόνων τῆς οὐχὶ σπανίως σχολαστικῆς κριτικῆς, ὁ Στρατουδάκης ἀναντιλέκτως δικαιουταὶ νὰ διεκδικήσῃ θέσιν τινὰ μεταξὺ τῶν ποιητῶν-ὑπολαίδων· διότι πολλαὶ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ ἐξαίρουσι τὸ πνεῦμα καὶ συγκινουσι τὴν καρδίαν βαθύτατα.

ΚΡΕΜΛΙΝΟΝ

Τὸ ΔΙΑΣΗΜΨΟΝ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

(186 σελ. 61.)

παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας, οὐδὲν ἦττον ὅμως ἐξηκολούθει θύων ταῖς Μούσαις, ὡσάκις ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην ἰδίας ψυχαγωγίας.

Ἦτο ἰδιοφυΐα ποιητικὴ, ἀλλ' ὅ,τι ἐν ταῖς ψυχικαῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν ὑπερεῖχεν ἦν τὸ αἶσθημα. Σχολή, ἢ ἠκολούθει ἦτο ἢ ῥωμαντικὴ, ἢ ὁ Παράσχος ἐκ τῶν συγχρόνων μετήγγισε παρ' ἡμῖν κ' ἐμόρφωσεν εἰς τύπον ἑλληνικόν. Ὁ κ. Καζάζης διαιρεῖ που τοὺς ποιητὰς εἰς δύο τάξεις: τὴν τῶν ἀετῶν καὶ τὴν τῶν ὑπολαίδων. Οἱ πρῶτοι πλαστουργοῦσι κόσμους ὀλοκλήρους ἐν ταῖς σφαιραῖς τοῦ ἰδεατοῦ, οὗς οἱ μέλλοντες αἰῶνες σέβονται

Ἡ ἐκ τοῦ θανάτου θλίψις ὑπῆρξεν ὀδυνηροτέρα, διότι ἦν αἰφνίδιος. Ὑγιέστατος ἀποχωρήσας τῶν φίλων του τὴν νύκτα κατεκλίθη ἀποκοιμηθεὶς, ἀλλὰ δὲν ἐξύπνησε πλέον, παθὼν καθ' ὕπνον ἐκ κεραυνοβόλου νοσήματος τῆς καρδίας.

Καὶ οὕτως ἡ καρδία ἐκείνη, ἣτις ἐρρύθμισε τὴν ποιητικὴν του γραφίδα καὶ ἐχειραγώγησε τὸν ἀτυχῆ ποιητὴν εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις ἐν τῷ βίῳ, εἰσῆγαγεν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πύλην ἐκείνην, ἣτις, κατὰ τὸν θεῖον Οὐγκώ, δὲν ἀνοίγει, φεῦ, ἔσωθεν.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ*

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΚΡΟΝ ΤΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ

Καλὸ καιρὸ ἐδιάλεξες νὰ κοιμηθῆς, ἀηδόνι,
 Τώρα ποῦ κοιμηθήκαμε ἐλεύθεροι καὶ σκλάβοι
 Τώρα ποῦ ἀσημὴ γενιὰ στὴ χώρα μας ξαμῶνει
 Καὶ μιὰ στὸ στόμα κουμπουργιὰ κανεὶς δὲν τῆς ἀνάθει!
 Τώρα ποῦ μαύρη σιωπὴ τὰ στήθη μας πλακώνει
 Καλὸ καιρὸ ἐδιάλεξες νὰ κοιμηθῆς, ἀηδόνι.

Τώρα δὲν ἔχουμ' ἥρωα κανένα νὰ μᾶς ψάλλῃς!
 Ἐκείνους τοὺς ἐθάψαμε μὲ τὸ εἴκοσι ἕνα,
 Στὸ πλάι τοῦ Μεσολογγίου ξεψύχῃς ὁ Καψάλης
 Κι' ἕνας δὲν ἔμειν' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνδρειωμένη γένηνα!
 Γι' αὐτὸ καὶ σὺ σὲ μιὰ νυκτιὰ βουβαίνεσαι, δὲν πάλλεις,
 Γιατὶ δὲν ἔχουμ' ἥρωα κανένα νὰ μᾶς ψάλλῃς.

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ

ΕΝΘΑ ΕΤΕΛΕΣΘΗ Η ΣΤΕΦΙΣ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ

(* 18ε σελ. 59.)

Κοιμήσου τώρα! σιωπηλὸ ἄς κοιμηθῇ σιμά σου
 Τὸ ἔρημο τουφέκι σου μὲ τὴ γλυκεῖα λαλιὰ σου·
 Μ' ἂν τύχη κάποια χαραυγὴ, καὶ στὰ βουνὰ τῆς Κρήτης
 Ἡ γαλανὴ τῆς ἑλευθερίας σημαία ἀνεμίση,
 Ξύπνησε τότε, ἀηδόνι μου, ἔυπνα καὶ σὺ μαζὶ τῆς
 Καὶ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι σου καὶ πάλι ἄς ἀντηχήσῃ.

ΔΗΜ. ΚΟΚΚΟΣ.

* Τὸ ἀνωτέρω ποιημάτιον, προϊόν αὐτοσχεδίου ἐμπνεύσεως ἀλλὰ πλήρες πάθους, δι' οὗ ὁ φίλος κ. Κόκκος ἀπετείνει τὸ ὕστατον χαῖρε εἰς τὴν νεκρωθεῖσαν προσφιλὴ ὑπαρξιν, δημοσιεύομεν, μὴ πειθόμενοι, ὡς καὶ οἱ ἀναγνώσται, ἐλπίζομεν, εἰς τὰς μετριόφρονας παρατηρήσεις τοῦ ποιητοῦ, ἀπαξιούντο; αὐτὸ δημοσιεύσεως.

ΕΝ ΜΑΓΟΝ ΟΝΕΙΡΟΝ

Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, μεταξύ τῶν πόλεων Βίγγεν καὶ Μαγεντίας, ὑψοῦται βράχος μέλας, ἐν εἶδει ἀκρωτηρίου πρὸς τὸν ποταμὸν χωρῶν, καὶ ἐφ' οὗ μυκώμενα τὰ ρεῖθρα προσκρούουσιν. Τὸ πᾶν ἐκεῖ ἀποπνέει ἀπαισίαν μελαγχολίαν καὶ ἐμπνέει πτόμον. Οἱ βουκόλοι, ὀδηγοῦντες τὰς ἀγέλας τῶν, ἀπομακρύνονται περιδεεῖς τοῦ φρικαλέου ἐκείνου μέρους, οἱ δὲ ναυτικοὶ ἀποκλίνουν τῆς πορείας τῶν καὶ ποιοῦσιν ἔντρομοι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου ἐπικαλοῦνται, ὅπως μὴ παρασυρθῶσιν εἰς τὸν ἀφρίζοντα καὶ δινήεντα ἐκείνον στρόβιλον. Τὰ πτηνὰ αὐτὰ διέρχονται δρομαῖα καὶ πάση τῶν τεταμένων πτερύγων τῶν τῆ δυνάμει τὴν ἀπρόσιτον ἐκείνην κορυφήν, καὶ μόνῃ ἢ πένθιμος γλαυῆ προνομιακῶς πῆγνυσι που περὶ αὐτὴν τὴν φωλεάν τῆς.

Πρὸς τὴν βᾶσιν τοῦ βράχου τούτου, ἐπηλειμμένου ὑποπρασίνῳ βρύῳ, ἔχαινε βαθεῖα ὡς ἄντρον ὀπή, ἐν ἣ ὠρυόμενα εἰσώρμων καὶ κατεκρημνίζοντο εἰς ἀβυσσαλέας ἄλλας ὅπασ μετὰ πατάγου τὰ ὕδατα.

Ἐπὶ τοῦ ὕγρου τούτου βράχου ἐκάθητο ἐσπέραν τινὰ νέος, τὸ μέτωπον ἔχων σκεπτικόν, τὸ βλέμμα ἀπλανές καὶ ρεμβῶδες, μέλαιναν καὶ ὑπὸ τῶν ῥιπῶν τοῦ ἀνέμου κυματιζομένην τὴν κόμην, καὶ περιβεβλημένος στολὴν ἐκ μέλανος ἐπικρόκου, περισφίγγουσαν ἐπαφῶς ἅπαν τὸ σῶμά του, τοῦ ὁποίου τὸ ὑπίπενος ἀνάστημα κατεφώρων αἰ ὠχραὶ τῆς σελήνης ἀκτίνες.

Εἰς τίνας στοχασμοὺς ἦν παραδεδομένον τὸ πνεῦμά του; Οὐδεὶς γνωρίζει. Ἐμάντευέ τις ὅμως εὐκόλως ἐκ τῶν διακεκομμένων στοναχῶν του καὶ τῶν πεφλογοισμένων καὶ ἀπλανῶν ὀφθαλμῶν του, ὅτι τὴν καρδίαν του εἶχε τρώσει ὁ ἔρωσ, καὶ ὅτι ἤμασεν αὐτὴ ἐκ τῆς θανασίμου ὀδύνης.

Ἐνόμιζεν ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ ἄρχοντος Ἰωάννου εἶχε νυμφευθῆ, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, τὸν ὦμόν βαρῶνον Δεραΐμπεργ, καὶ ὅτι τὴν εἶχεν ἤδη ὀδηγήσει οὗτος εἰς τινὰ τῶν ἐν Γερμανίᾳ γαιῶν του, ἐνθα ὑπῆρχεν ἡ φεουδαλικὴ τῶν προγόνων του κατοικία. Καὶ διὰ ταῦτα ἀναμφιβόλως ἦτο βεβυθισμένος εἰς βαθεῖαν καὶ ὀδυνηρὰν ῥέμβησιν, στηρίζων τὸ μέτωπον ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ κινδυνώδους βράχου. Μεσονύκτιον εἶχε σημάνει τῆς πόρρω Βίγγεν τὸ ὠρολόγιον, ὃ δ' ἄνεμος ἔφερε τὴν μελαγχολικὴν ἠχὴ τῶν κτύπων αὐτοῦ, μίγνυομένην μὲ τὴν βοὴν τῶν ὑδάτων καὶ τὸν θροῦν τῶν καλαμῶνων, ὅτε ἐκ μέσου αὐτῶν ἀνέθορον αἴφνης φασματώδης καὶ διαυγῆς ἀμίς, ἥτις διαμορφωθεῖσα μετ' ὀλίγον εἰς ἀνθρώπινον σχῆμα, προὔχωρησεν ἐν σιγῇ πρὸς τὸν νέον τρέμοντα ὄλον ἐκ τῆς φρίκης.

Μεθ' ὃ φωνὴ λιγυρὰ καὶ γλυκεῖα, ὡς ὁ φλοῖστος κελαρύζοντος ῥυακος, ἠκούσθη εἰς τὸ οὖς του:

« Τί πράττεις αὐτοῦ, Βιλφρῖδε; — εἶπεν ἡ φωνή — καὶ διατί ἀναπολεῖς τοὺς ἀπόντας; Ὑπάρχει κόσμος, ἐν ᾧ λησμονεῖ τις· κόσμος, ἐν ᾧ μὲσῳ ἀνθέων καὶ ζεφύρων ἀρκεῖ τις νὰ μειδιᾷ ὅπως τῷ μειδιῶσι, καὶ νὰ ποθῆ τὴν εὐτυχίαν, ἵνα ἦ εὐτυχής. Ἐλθέ, ἐλθέ μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν

νέαν ταύτην πατρίδα. Αἱ σύντροφοί μου εἶδον τὴν σκιάν σου ἀντανακλωμένην εἰς τὰ βάθη τῶν ὑδάτων καὶ εἰς τὰς ἀργυρώδεις οὐρτεῖς τῆς κατοικίας μας.

« Ἐλθέ, Βιλφρῖδε· οἱ ὀφθαλμοί σου θὰ παύσωσι κλαίνοντες καὶ ἡ καρδία σου δὲν θὰ δοκιμάζῃ ὀδύνας.

« Θὰ ἀναλάβωμεν μορφάς, αἴτινες νὰ σοὶ ἀρέσκωσι· θὰ περιβάλωμεν ἑαυτὰς διὰ πέπλων λευκῶν, θὰ στεφθῶμεν διαδήμασιν ἐκ νυμφαίας καὶ δὲν θὰ θελήσῃς πλέον νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃς.

« Ἄγωμεν, Βιλφρῖδε, τί βραδύνεις; δὲν ἀκούεις τὰς φωνάς μας, αἴτινες σὲ καλοῦσι καὶ δὲν ἐπιθυμεῖς νὰ ἐπανίδῃς ὑπὸ τὴν κρυσταλλίνην τῶν ὑδάτων διαύγειαν τὴν μνηστὴν τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐπανεύρῃς πλέον ἐπ' αὐτῆς;

« Ἐλθέ, ἐλθέ! Ἄρκεῖ νὰ μειδιᾷς ὅπως σοὶ μειδιῶσι καὶ νὰ ποθῆς τὴν εὐτυχίαν, ἵνα ἦσαι εὐτυχής! »

Καὶ ὁ Βιλφρῖδος, ψυχρῶ περιρρεόμενος ἰδρωτί, ἠσθάνθη παγετώδη χεῖρα ὀλισθαίνουσαν ἐπ' αὐτοῦ, λαβοῦσαν καὶ σύρουσαν αὐτὸν ἀκουσίως.

Μάτην ἐπειράθη ν' ἀντιστῆ· ἡ χεῖρ, καὶ τοὶ ἀβρὰ καὶ μικρά, τὸν συνέθλιβε μετὰ δυνάμειος ὑπερανθρώπου, καὶ μετ' ὀλίγον ἀντήχησε κραυγὴ ζωηρά, ἣν ἐπηκολούθησε πτώσις σώματος ἐν τοῖς περιδινουμένοις ἐκείνοις ὕδασι, ἐνῶ ἡ φωνὴ ἐξασθενουμένη βαθμηδὸν πρὸς τοὺς καλαμῶνας, ἐψιθύριζεν ἠρέμα:

» Ἐλθέ, ἐλθέ, Βιλφρῖδε. Ἄρκεῖ νὰ μειδιᾷς ὅπως σοὶ μειδιῶσι καὶ νὰ ποθῆς τὴν εὐτυχίαν, ἵνα ἦσαι εὐτυχής. »

II

Ἐν τούτοις οἱ σπουδασταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀϊδελβέργης, μὴ βλέποντες ἀναφαινόμενον τὸν συνάδελφόν των Βιλφρῖδον καὶ ἀπολέσαντες πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ τὸν ἐπανιδῶσιν, ἐξεπλήρωσαν ὅπερ θλιβερὸν καθῆκον ἠσθάνοντο ὅτι ἐπιβάλλει αὐτοῖς ἢ πρὸς τὸν ἄφαντον γενόμενον φίλον των φιλία καὶ ἀγάπη, τελέσαντες τουτέστιν εἰς μνήμην αὐτοῦ νεκρώσιμον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως τελετήν.

Ὁ δὲ Βιλφρῖδος, ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς νύμφης τῶν ὑδάτων, εἶχε λησμονήσει τὰ τῆς γῆς χάριν κόσμου ἀγνώστου.

Παραπλανηθεὶς ὑπὸ τῆς ἑλκυστικῆς καλλονῆς τοῦ μυστηριώδους φάσματος διῆγε ζωὴν τεχνητὴν, ἣν τῷ ἐνεφύσησεν ἡ νεαρά καὶ χαρίεσσα τῶν ὑδάτων νύμφη.

Κατῆλθε μετ' αὐτῆς εἰς χώρας εὐδαίμονας βαιῶνων ἐπὶ ἀτραπῶν διηκουσῶν διὰ μέσου ἀπεράντων ἐκτάσεων κατεσπαρμένων ἐκ κοραλλιοειδῶν λιθοφύτων καὶ νυμφαίων. Ἡ χρυσὴ ψάμμος, ἐφ' ἧς ὠλίσθαινον οἱ πόδες των, ἔστιλβε θαμβοῦσα τὴν ὄρασιν, ἰχθύς μετὰ πολυχρῶμων φολίδων ἐπαιζον περὶ αὐτοῦς, τὰ δὲ κύματα ὑπεχώρουν πρὸ τῆς διαβάσεώς των, σχηματίζοντα σκιεροὺς θόλους, οὓς συμπαθῶς διεπέρα τῆς ἡμέρας τὸ φῶς ἐν εἶδει μυστηριωδῶν ἀκτίνων.

Ὁ Βιλφρῖδος παρετήρει ἐν σιωπῇ τὴν θελκτικὴν ὀδηγόν του, ἐξακολουθοῦσαν νὰ μειδιᾷ ἐνῶ τὸν ὠδήγει, καὶ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του πάλλουσαν· ἦτο τόσον ὠραία!

Ἄλλ' ἢ ὑπάτη ἐκπληξίς τὸν κατέλαβεν ὅταν ἐκ τοῦ

σύνεγγυς ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ καὶ θαυμάσῃ τὸ ἀπαστράπτον τῆς νύμφης ἀνάκτορον.

Ὑπὸ στοὰς κρυσταλλίνους, μαρμαίρουσας ὑπὸ τῆς ἀντανακλάσεως πάντων τῶν χρωμάτων τῆς ἱρίδος, ὑπεδέχθησαν τὴν ἀνασσα τῶν ἐναλίων νυμφῶν νεάνιδες ἱκαναὶ καὶ ἐπεδόθησαν μετ' ὀλίγον εἰς τὸ νὰ κομμώσωσι καὶ καλλωπίσωσιν αὐτήν.

Ἐκαθέσθη τότε ἡ μᾶλλον ἐξηπλώθη ἐπὶ τινος αἰώρας ἡ νεαρὰ ἀνασσα, ἀφίνουσα τὴν μακρὰν ξανθοπλόκαμον κόμην τῆς νὰ κυματίζῃ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς. Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ αἱ ὑπήκοοί τῆς ἐγκατέσπειραν τὴν θεσπεσίαν ταύτην κόμην διὰ πολυτίμων μαργαριτῶν, ἠγέρθη καὶ ἔστη φιλαρέσκως πρὸ κατόπτρου, ἀποτελουμένου ἐξ ὀγκώδους λείου ἀδάμαντος περιβαλλομένου, ὡς ἐν πλαισίῳ, ὑπὸ πολυκλάδου βραχίονος κοραλλίου.

Τὸ χνοῶδες καὶ χιόνος λευκότερον σῶμά τῆς περιέβαλλε πέπλος ὑφασμένος ἀέρι. Ἐφαίνετο μόλις δεκαεξαέτις· οἱ μεγάλοι γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς, στεφόμενοι ὑπὸ μακρῶν βλεφαρίδων καὶ μελαίνων ὀφρῶν, τῇ ἀπέδιδον ἔκφρασιν ἀρρήτου ἠδύτητος. Ἡ εὐθεΐα καὶ κανονικὴ ῥίς, τὰ κοράλλινα χεῖλη, οἱ μικροὶ καὶ μαργαριτωδεῖς ὀδόντες καὶ τὸ ῥοδόχροον τῶν παρειῶν τῆς, ἑναρμονίως διατεθειμένα εἰς τὸ ἀξιολάτρευτον καὶ στοργύλον αὐτῆς πρόσωπον μετὰ τοῦ ἀλαστροῦ αὐτῆς τραχήλου καὶ τῶν ῥοδολεύκων ὤμων καθίστων αὐτὴν μαγικὸν καλλονῆς ἥλιον, καὶ πλάσμα χαριτόδωτον, ἐξ ἐκείνων ἅτινα ὄνειροπολοῦσι καὶ περιγράφουσι ποιηταὶ μόνον καὶ καλλιτέχναι.

Μόλις εἶδε τὸν Βιλφρίδον εἰσελθόντα τῷ ἀπέτεινε ἀγγελικὸν μειδίαμα, καὶ προχωροῦσα πρὸς αὐτόν, τῷ ἔτεινε τὴν πάλλευκον μικρὰν χεῖρά τῆς καὶ τὸν προσεκάλεσε διὰ συμπαθοῦς νεύματος νὰ καθεσθῇ παρ' αὐτῆς.

Ὁ νέος ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ μετὰ προθυμίας, καὶ μετὰ τοῦτο αἱ ὑπήκοοί τῆς ἀπεσύρθησαν, ἀφεῖσαι ἀμφότερους μόνους καὶ ἄνευ μαρτύρων.

Αὕτη ἔλαβε πρώτη τὸν λόγον καὶ μετὰ φωνῆς καθαρᾶς καὶ γλυκείας :

— Ἡθέλησα νὰ σὲ ἴδω, Βιλφρίδε, τῷ εἶπε, διότι αἱ ὑπήκοοί μου, παίζουσαι εἰς τοὺς καλαμῶνας, σὲ παρατήρησαν καὶ ὠμίλησαν περὶ σοῦ μετ' ἐνθουσιασμοῦ· πείθομαι ἤδη ὅτι δὲν μ' ἠπάτησαν καὶ τὰς εὐχαριστῶ.

Ὁ Βιλφρίδος ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ἐκείνη ἐξηκολούθησε.

— Γνώριζε ὅτι ἐν τῷ βασιλείῳ τούτῳ τὸ πᾶν ὑποτάσσεται καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας ἰδιοτροπίας μου. Ὁ Ῥήγος μυκᾶται καὶ ταρασσεται ἢ πραύνεται καὶ εἰρηνεύει μόλις ἐκτείνω ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα. Οὐδὲν δύναται νὰ ἀντιστῇ εἰς τὰς θελήσεις μου καὶ δύναμαι νὰ τιμωρήσω πᾶσαν ἥτις ἤθελε καταστῆ ἔνοχος παρακοῆς, καταδικάζουσα αὐτὴν εἰς ἑκατονταετηρὴ ζωὴν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ταλαιπωρουμένη, νὰ μεταμεληθῇ οἰκτρῶς διὰ τὴν πρὸς τὴν κυρίαρχόν τῆς ἀνυποταξίαν. Θέλω νὰ σοὶ εἶπω, ἐν μᾶ λέξει, Βιλφρίδε, ὅτι ἡ ἰσχὺς μου εἶνε ὑπερτάτη.

Τὰ πλοῦτή μου εἰσὶν ἄπειρα. Πάντα τὰ ναυαγοῦντα πλοῖα μοὶ ἀνήκουσι κατὰ κυριαρχικὸν δικαίωμα. Ὁ χρυ-

σός, τὸ κοράλλιον, οἱ πολυτίμοι μαργαρίται καὶ οἱ βαρῦτιμοὶ λίθοι δὲν μοὶ χρησιμεύουσιν ἢ πρὸς στολισμὸν ἐμοῦ καὶ τῆς αὐλῆς μου.

Δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συζήσωμεν οὐδὲ στιγμὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ὧν τὰς στοναχὰς καὶ τοὺς γόους φέρουσι μέχρις ἡμῶν αἱ ἠχοί. Σὺ αὐτός, Βιλφρίδε, ἦσο τέως εἰς τῶν μᾶλλον ἀξίων οἴκτου θνητῶν· συνεπάθησά σοι καὶ σ' ἐκάλεσα· εὐχαριστῶ, ὅτι δὲν ἐκώφευσας εἰς τὴν παράκλησίν μου. Ἐπιθυμῶ ἐπίσης νὰ σὲ καταστήσω εὐτυχῆ. Εἰμὶ νέα, μὲ λέγουσιν ὡραία. Θέλεις νὰ μερισθῆς μετ' ἐμοῦ τὸν θρόνον, ὃν σοὶ προσφέρω, ἀποδεχόμενος τὴν χεῖρά μου;

Ὁ νέος σπουδαστής, μεθύων ἐκ τῆς ἠδύτητος τῆς φωνῆς καὶ τῶν θελημάτων τῆς ἐναλίου νύμφης, ἔλαβε παραφόρως τὴν μικρὰν αὐτῆς χεῖρα καὶ τὴν ἐκάλυψε διὰ θερμῶν φιλημάτων ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐκφράσεως ἀποδοχῆς αὐτῆς.

Συγχρόνως τότε ἀντήχησεν ἁρμονικὴ συμφωνία αὐλῶν καὶ αὐλικῶν κιθαρῶν, συνοδευσάντων διὰ τῆς μάγου μελωδίας τῶν μελίρρυτα ἄσματα νεανίδων. Τὸ ἀνάκτορον ἐφάνη περιουασθὲν ὑπὸ ἀπλέτου λαμπηδόνης ἀπείρων ἀκτινοβολούντων ἀδαμάντων, καὶ αὐρα ἀρωματώδης γηθόσυνος διεχύθη ἀνὰ τὸ σῶμα.

Ὁ Βιλφρίδος ἠσθάνθη ἑαυτὸν μετουσιωθέντα, διότι εἶχεν ἤδη λησμονήσει τὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἀπὸ τῆς γεννησέως του διαρρεύσαντα ἔτη.

— Καὶ ἤδη, προσέθεσεν ἡ ἀνασσα τῶν ἐναλίων, μέχρις οὗ ἐτοιμάσω τὸν γαμήλιον καλλωπισμὸν μου θ' ἀναγκασθῶ νὰ σ' ἐγκαταλείψω, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως σοὶ προσφέρω τὸ γαμήλιον δῶρόν μου.

Ἴνα μὴ τις θλιψίς ἢ ἀνάμνησις ἐπέλθῃ συνοφρουοῦσα τὸ μέτωπόν σου, λάβε τὸ κάτοπτρον τοῦτο· δι' αὐτοῦ θὰ ἴδῃς ὅ,τι ἐν τῇ γῇ συμβαίνει καὶ θ' ἀκούσῃς ὅ,τι λέγουσι καὶ ὅ,τι σκέπτονται οἱ ἐπ' αὐτῆς.

Εὐχαριστήσόν με τότε δι' ἐνὸς μειδιάματος καὶ τοῦτο θὰ εἶνε ἡ ἀνταμοιβή μου.

Χαῖρε, Βιλφρίδε, χαῖρε, μνηστήρ μου! θὰ ἐπανέλθω τὴν ἐσπέραν ταύτην, καὶ δὲν θὰ χωρισθῶμεν πλέον ἀλλήλων ποτέ.

III

Εὐθὺς ὡς ἔμεινε μόνος ὁ Βιλφρίδος ἐντὸς τῆς μαγευτικῆς ταύτης Ἐδέμ ἤρξατο ἀμέσως νὰ παρατηρῇ λεπτομερῶς καὶ νὰ ἐξετάζῃ τὰ πάντα.

Εἰς ἕκαστον βῆμά του τὰ ὕδατα ἀπεσύροντο μετὰ σεβασμοῦ, σχηματίζοντα πέριξ αὐτοῦ σκιερὸν θόλον. Πολλαχοῦ διαυγεῖς πηγαὶ κρυσταλλίνων ναμάτων ἐκύλιον τὰ ἀργυροειδῆ ῥεῖθρά των ἐπὶ τῆς ἀβαθοῦς αὐτῶν κοίτης ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχον ἄφθονα τὰ κογχύλια τοῦ Ῥήνου, ἐκεῖνα ἐκ τῶν ὁποίων οἱ λιθογλύφοι τῆς Φραγκφόρτης κατεσκεύαζον ἀδάμαντας. Ἐνίοτε ἐν τοῖς ὕδασι συνεκυλιόντο καὶ κόκκοι χρυσοῖται. Ποῦ καὶ ποῦ σωροὶ χρυσοῦν νομισμάτων καὶ ταλλήρων ἐφείλκον τὸ βλέμμα μετὰ θάμβους εὐφροσύνης, ἀθροισθέντα ἐκ τῶν ναυαγούντων πλοίων,

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ'

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

(18^{ος} σελ. 59).

ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΒΝΑ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα παρασύροντα τὰ λοιπὰ ἑλαφρὰ συντρίμματα, κατέλιπον ἀνέπαφον μόνον τὸ πολίτιμον μέταλλον ὅπερ ἔφερον. Συνεχῶς ἔβλεπε διαβαίνουσαν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, ὡς νέφος ταχύ, τὴν σκιάν τινος πλοίου ὀλισθαίνοντος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος. Ἡ λεπτὴ πρασίνη χλόη καὶ τὰ λευκάζοντα χαλίκια ἀναμειγμένα μετὰ ποικιλοχρῶμων κογχυλίων, ἐσχημάτιζον ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς ψάμμου, ἐφ' ἧς ἦσαν ἀτάκτως ἐγκατεσπαρμένα, μωσαϊκὸν ὅλως ἰδιόρρυθμον καὶ τερπνὸν τὴν θεάν.

Ὁ Βιλφρίδος ἀφαιρεθεὶς ἐκ τῆς τόσον ποικίλου καὶ μεγαλοπρεποῦς θεᾶς ταύτης σχεδὸν εἶχε λησμονήσει τὸ μαγικὸν κάτοπτρον, ὅτε τυχαίως συνήντησαν αὐτὸ τὰ βλέμματά του καὶ ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀναπαραστατικὴν τῶν ἐγκοσμίων δυνάμιν αὐτοῦ περὶ ἧς τῷ εἶχεν εἰπεῖ ἡ νύμφη. Ἐτοποθετήθη ὅθεν ἀπέναντί του καὶ προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅλος προσοχῆ καὶ περιέργεια.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές.)

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Φίλε κ. Ἰγγλέση,

Ἐκπληρῶν τὴν ἐμὴν ὑπόσχεσιν, ἀποστέλλω πρὸς Ὑμᾶς τὰ κατωτέρω δύο ποιήματα χάριν τοῦ ἀξιολόγου Ὑμῶν περιοδικοῦ συγγράμματος. Τὸ πρῶτον τούτων τῶν ποιημάτων, ἀνήκον εἰς τὸν μέγαν τῆς Γερμανίας λυρικὸν καὶ δραματουργόν, τὸν Schiller, καὶ καταλεγόμενον ἐν τῇ τάξει τῶν τῆς πρώτης περιόδου ποιημάτων αὐτοῦ, ἐπιγράφεται « ἡ Εὐτυχία καὶ ἡ Σοφία » (das Glück und die Weisheit), τὸ δ' ἕτερον, ἐπιγραφόμενον « ἡ ἀπώλεια τοῦ παιδίου », ἐλήφθη ἐκ τῆς ἐμῆς ἀνεκδότου συλλογῆς.

Ὅλως ὑμέτερος

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΑΛΒΗΣ

Ἡ ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΣΟΦΙΑ

Ἐρίσασα πρὸς φίλον τῆς ποτὲ ἡ Εὐτυχία,
πρὸς τὴν Σοφίαν προχωρεῖ
καὶ λέγει: « Ἔσο φίλη μου καὶ πλοῦτου ἀφθονία
εὐθὺς τοὺς κόλπους σου πληροῖ!

Ἐγὼ αὐτὸν ἐπροίκισα, ὡς μήτηρ, με ὠραίαν
περιουσίαν καὶ πολλήν,
ἀλλ' ἴδε, οὗτος πάντοτε ζητεῖ νὰ λάβῃ νέαν
καὶ μ' ὀνομάζει φειδωλήν.

Ἐλθέ λοιπὸν σύ, ἀδελφή, συνάψωμεν φιλίαν,
μὴ κοπιάζῃς ἀλγεινῶς.

Ἐχω ἀπείρους θησαυροὺς καὶ πᾶσαν εὐπορίαν
θ' ἀπολαμβάνωμεν κοινῶς. »

Ἄλλ' ἡ Σοφία μειδιᾷ καὶ τὸν θερμὸν ἰδρώτα
Ἐκ τοῦ προσώπου ἀφαιρεῖ:

Ὁ φίλος σου αὐτοκτονεῖ, ὅς εἰς αὐτὸν τὰ πρῶτα
τί πρὸς ἐμὲ οἱ θησαυροί; »

Ἡ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Μικρὸν παιδίον ἔτρεφεν ἐντὸς μικροῦ κλωβίου
ἀκανθυλλίδα ζωηράν
καὶ ἀπετέλει τὸ πτηνὸν ἐκεῖνο τοῦ παιδίου
τὴν εὐτυχίαν καὶ χαράν.

Πρῶτ' καὶ βράδῳ ἤρχετο τὴν φίλην του νὰ βλέπῃ,
φαιδρὸν τῇ ἔρριπτε τροφᾶς
καὶ ἔξαλλον διήκουε τὰ εὐμελῆ τῆς ἔπη
καὶ τὰς ἐντέχνους τῆς στροφᾶς.

Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ὕπνον του ἤκούετο πολλάκις
μὲ τὸ πτηνὸν νὰ ὀμιλῇ:
« Πτηνὸν μου, πόσον σ' ἀγαπῶ! », τῷ ἔλεγε συχνάκις,
« Μὲ ἀγαπᾷς καὶ σὺ πολὺ; »

Ἄλλ' ἔτυχέ ποτε ὁ παῖς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κήπον
μὲ τὸ κλωβίον τὸ μικρὸν,
ἵνα ἐμβάλῃ εἰς αὐτὸ ἀπὸ πηγῶν ἀρρύπων
ὕδωρ γλυκὺ καὶ καθαρὸν.

Αἰφνης ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος πατρός του
μακρὰν φωνάζοντος αὐτὸν
καὶ καταλείπει παρευθὺς ἐκ τῆς μικρᾶς χειρός του
τὸ πῶμα ὕδατος μεστόν.

Καὶ τρέχει ὁ ταλαίπωρος πρὸς τὴν φωνὴν ἐκείνην,
χωρὶς, πρὶν φύγῃ, νὰ σκεφθῇ
τὴν θύραν τοῦ κλωβίου του νὰ κλείσῃ τὴν ξυλίνην
ἐπιμελῶς μὴ ἀνοιχθῇ.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἔρχεται καὶ πάλιν εἰς τοῦ κήπου
τὸ ἔδαφος τὸ ποθεινόν,
ἀλλ' ἐκπληκτος παρατηρεῖ μετ' ἄλγους περιλύπου,
φεῦ! τὸ κλωβίον του κενόν.

Εἰς δάκρυ' ἀναλύεται καὶ εἰς κλαυθμούς καὶ θρήνους
καὶ ἔρχεται εἰς τοὺς γονεῖς
καὶ ἀφηγεῖται τὸ δεινὸν τὸ μέγα εἰς ἐκείνους
μετὰ περιπαθοῦς φωνῆς.

« Σὺ πταίεις! », λέγει ὁ πατὴρ εἰς τὸ πτωχὸν παιδίον,
« Πῶς ἠδυνήθης νὰ δεχθῆς
τὸ μέγα τοῦτο ἄτοπον — ν' ἀνοίξῃς τὸ κλωβίον
καὶ ἔπειτα νὰ μακρυνθῆς! »

Ἐγὼ », ἀπήντησεν αὐτό, « ἠθέλησα νὰ σπεύσω,
ὡς ἤκουσα νὰ με καλῆς
καὶ δὲν ἐπίστευον ποτὲ — πῶς ἦτο νὰ πιστεύσω; —
νὰ φύγῃ ἡ ἀκανθυλλίς.

Ἐγὼ τοσάκις ἔρριψα καὶ εἰς αὐτὴν ὀλίγον
ἐκ τοῦ γλυκύσματος ἔμοῦ
καὶ ἄλλοτε τῇ ἔλousα τὸ ζευγος τῶν πτερύγων
καὶ πάντοτ' ἤμεθα ὁμοῦ ... »

Γέλως πολὺς διήνοιξε τὰ χεῖλη τῶν γονέων
καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ:
« Μὴ κλαῖε, τέκνον· αὐριον πτηνὸν σοὶ φέρω νέον
ἀντὶ τοῦ πρόφην πτερωτοῦ.

Ἄλλ' ἄς διδάξωσι καὶ σὲ καλῶς αἱ συμφοραὶ σου:
Μὴ ἔσο, τέκνον μου, σφοδρὸν
καὶ τὴν εὐδαιμονίαν σου μὴ στήριζε ποτέ σου
Εἰς ἄλλων πίστιν ὡς μωρόν! »

12 Δεκεμβρίου 1882.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΕΩΣ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ

Πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ιβ' αἰῶνος ὁ Ἀλέξιος Κομνηνὸς ἐπεμψεν ἐκ Κιέβου πρεσβευτὰς ἐκ τῶν περιφανεστέρων προσώπων τῆς πομπῶδους αὐλῆς του μετὰ δώρων βαρυτίμων πρὸς τὸν μέγαν ἡγεμόνα Βλαδίμηρον, καὶ μετὰ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου, ὅστις ἔχρισεν αὐτὸν Καίσαρα ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος. Σώζεται λοιπὸν ἐν Μόσχᾳ θρόνος ὅστις, καθὰ λέγεται, εἶνε αὐτὸς ἐκεῖνος ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχε καθεσθῆ ὁ Βλαδίμηρος ἐπὶ τῆς στέψεως αὐτοῦ· καὶ τὸ μὲν ξύλον τοῦ θρόνου τούτου εἶνε ἐκ καρυᾶς· τέσσαρες δὲ στῆλαι ὑποβαστάζουσι τὸν οὐρανίσκον του, πέριξ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκονται τὰ ἐπόμενα, μεταπεφρασμένα πιστῶς· « α' Εἶπεν ὁ Θεός· ἐξελεξάμην σε Καίσαρα, ἔλαβόν σε ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐν τῇ ἀγαθωσύνῃ μου ἔδωκά σοι ἐξουσίαν πλήρη ἐπὶ τῶν ἐμῶν ἐν ὄλαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς σου, ἐν ὧν βαδίζεις κατὰ τὰς συμβουλὰς μου καὶ πράττεις κατὰ τὸ ἐμὸν θέλημα·—β' Καὶ ἔδωσα σοι καρδίαν καθαρὰν καὶ δικαίαν καὶ ἔσει ὁ μέγιστος πάντων τῶν Καισάρων τῶν πρὸ σοῦ καὶ μετὰ σέ· βασιλεύσεις ἐπὶ γῆς ἐνωτιζόμενος τοὺς στεναγμούς καὶ παύων τὰ δάκρυα τῶν ἐν θλίψει.—γ' Ἐπιμελοῦ καὶ ἀγάπα αὐτούς, ὅπως πληθύνω τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σου καὶ ἀποσοθήσω τοὺς πολεμίους σου.—δ' Ἡ βασιλεία σου εἶη εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· ἔσομαι σοὶ πατὴρ, καὶ ἔσει μοι υἱός· καὶ οἰκοθεν πληρώσω σε δόξης καὶ πλοῦτου, καὶ ὑποτάξω σοὶ τοὺς ἐθνικούς. Ἄδικοῦντα δὲ παιδεύσω σε καὶ ἀποστερήσω σε τῶν ἐμῶν χαρίτων. »

Εἰς τὰ κάτω τοῦ θρόνου τούτου ἀναγινώσκονται τὰ ἐπόμενα. « Τὰ αἴτια ἐξ ἧν ὑψώθη εἰς ἐνδοξον τίτλον Καίσαρος Μονομάχος ὁ μέγας ἡγεμὼν Βλαδίμηρος, τρισέγγονος τοῦ ἀξιομακαρίστου ἡγεμόνος ἀγίου Βλαδίμηρου, εἶνε ταῦτα. Βασιλεύων τῆς μεγάλης ἡγεμονίας τοῦ Κιέβου συνεκάλεσε τοὺς ἡγεμόνας καὶ βοιάρους καὶ στρατηγούς αὐτοῦ εἰς συμβούλιον καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς.—«Καὶ τοι εἶμαι ὁ νεώτατος τῶν βασιλευσάντων τῆς μεγάλης

Ῥωσσίας καὶ ἰθυνάντων τὸ σκῆπτρον καὶ σημαιοφορησάντων, ἐπειδὴ ὁ μέγας ἡγεμὼν Ὀλεγος ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐφορολόγησεν αὐτὴν ἐπιστρέψας σῶος εἰς τὰ ἴδια, ὡς κληρονόμοι ἐλέω Θεοῦ τῶν ἡμετέρων προγόνων, εἶμεθα κεκλημένοι καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ ἐκεῖνων ἔργα νὰ μιμηθῶμεν. Ἐξ ὑμῶν λοιπὸν περιμένω σήμερον τὸ φῶς, πεποithῶς εἰς τὴν χριστιανικὴν ὑμῶν ἀνδρείαν, ὅπως τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ ἡ θαυματουργὸς ἀγία Τριάς θριαμβεύσωσι διὰ τῆς ὑμετέρας καρτερίας καὶ ὑπὸ τὴν στρατηγίαν μου. » Τότε οἱ ἡγεμόνες καὶ μεγιστᾶνες ἀπεκρίθησαν εἰς τὸν Βλαδίμηρον: Ἡ καρδία τοῦ Καίσαρος ἀπόκειται ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Κυρίου, καθὰ λέγει ἡ Γραφή, καὶ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπέικομεν εἰς τὸ τοῦ ἡμετέρου ἡγεμόνος. Τότε ὁ Βλαδίμηρος συνήθροισεν τοὺς στενοτάτους καὶ ἐπιτηδαιοτάτους τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, καὶ καταστήσας αὐτοὺς ἀρχηγούς πολυπληθοῦς στρατοῦ, διεβίβασεν αὐτοὺς εἰς Θράκην συστήσας νὰ αἰχμαλωτεύσωσι πολλοὺς καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν οἴκαδε πλήρεις δόξης καὶ πλοῦτου. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐβασίλευεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Ἕλλην αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος ὅστις, πολεμῶν πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς Λατίνους, συνεκάλεσε τοὺς ὑπουργούς αὐτοῦ εἰς συμβούλιον καὶ ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ πρεσβείαν συγκειμένην ἐκ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου, τῶν δύο ἐπισκόπων Μιλήτου καὶ Μιτυλήνης, τῶν πρεσβυτέρων τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἄλλων πολλῶν μεγιστάνων· ἔδωκε δὲ καὶ δῶρον σταυρὸν κατεσκευασμένον ἐκ τοῦ θαυματουργοῦ ξύλου τοῦ ἀληθινοῦ σταυροῦ, καὶ ἀφαιρέσας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τὸ καισαρικὸν στέμμα, τὸ ἔθηκεν ἐπὶ χρυσοῦ δίσκου ἵνα οὕτω προσφέρωσιν αὐτὸ εἰς τὸν Βλαδίμηρον, ὡς καὶ ποτήριόν τι τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο εἰς τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης· προσέθηκε δὲ εἰς ταῦτα καὶ ἄλυσιν καὶ περιδέραιον ἱερὸν ἵππου, ὡς καὶ τὸν ἰδίον του μανδῦαν, καὶ σταυρὸν τινα ἀραβικὸν χρυσοῦν,

καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα. Παρηγγέλη δὲ εἰς τοὺς πρέσβεις νὰ εἰπωσιν εἰς τὸν μέγαν τῆς Ῥωσίας ἡγεμόνα· «Δέξαι παρ' ἡμῶν, ἡγεμῶν φιλόθρησκε καὶ φιλοδίκαιε, τ' αὐτοκρατορικὰ δῶρα ταῦτα, πρὸς δὲ καὶ τὸν τίτλον Καίσαρος, ὡς προσήκοντα εἰς τὸ εὐγενές σου ὕψος ἀφ' οὗ ἐνεθρονίσθη· εὐχόμεθα δὲ ὅπως προβῆς εἰς μεγίστην τιμὴν καὶ δόξαν, καὶ ἐπιθυμοῦμεν ὅπως ἡ Ἐκκλησία τοῦ Κυρίου διατελῆ ἀτάραχος, πάντες δὲ οἱ πιστοὶ ἀπολαύωσι τῆς ἡσυχίας ὑπὸ τὴν καισαρικὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν ἀνεξάρτητον αὐτοκρατορίαν σου.» Οὕτως ὁ μέγας ἡγεμῶν Βλαδίμηρος ἐστέφθη Καίσαρ· λαβὼν δὲ ἔκτοτε τὸν τίτλον, διετέλεσεν ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ ἑλληνος αὐτοκράτορος.»

Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς ἱστορικὰς συζητήσεις· πολλοὶ τῶν Ῥώσων συγγραφέων διατείνονται ὅτι ταῦτα δὲν εἶνε γνήσια, καὶ ὅτι ὁ θρόνος κατεσκευάσθη πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μονομάχου. Ὅπως δὴποτε, ὁ θρόνος οὗτος εἶνε ἐκ τῶν σπανιωτάτων μνη-

μειῶν τῆς Ῥωσικῆς τέχνης κατὰ τὸν μεσαιῶνα, ἐπειδὴ κατεσκευάσθη ἐν Μόσχᾳ καὶ ὑπὸ ἑλλήνων τεχνιτῶν.

Περίε αὐτοῦ ὑπάρχουσι ἀνάγλυφα παριστῶντα, α' τὸν Ῥώσον ἡγεμόνα κηρύττοντα τὸν πρὸς τοὺς Ἕλληνας πόλεμον· β' τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν στρατευμάτων πρὸς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν· γ' τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στρατοῦ· δ' τὴν κατὰ Κων/πόλεως ἐφοδον· ε' τὰ ἑλληνικὰ χωρία περιπίπτοντα εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥώσων· ς' τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν συγκομιζόντων πλοῦσια λάφυρα· ζ' τὸν πόλεμον τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Πέρσας· η' τὸ συμβούλιον τοῦ Ἑλληνος αὐτοκράτορος ἀποφασίζον ἵνα προταθῆ εἰρήνη πρὸς τοὺς Ῥώσους· θ' τοὺς πρέσβεις φέροντας εἰς τὸν Βλαδίμηρον Μονομάχον τὰ κυριαρχικὰ σύμβολα· ι' τὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπόπλου αὐτῶν· ια' τὴν προσέλευσιν τῶν πρέσβεων· ιβ' τὴν στέψιν τοῦ ἡγεμόνος Βλαδίμηρου ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου.

Περὶ δὲ τοῦ στέμματος τοῦ αὐτοῦ τούτου ἡγεμόνος τῆς Ῥωσίας ὁ ἱστορικὸς Καραμψίνος γράφει τὰ ἐπόμενα· «Τὰ τρόπαια τοῦ Μονομάχου κατέστησαν τὸν ἡγεμόνα τοῦτον περιφημώτατον εἰς Ἀνατολήν τε καὶ

Δύσιν· ὥστε, κατὰ τοὺς χρονογράφους, τὸ ὄνομά του ἀντηχοῦν εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς ἐνεποίει εἰς τοὺς γείτονας αὐτοῦ τρόμον· διὰ τοῦτο Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς τῷ εἶχε στείλει δῶρα, ἐν οἷς καὶ δύο στέμματα, ἅτινα φέρουσιν οἱ ἡγεμόνες ἡμῶν μέχρι σήμερον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στέψεως. Κατὰ τὸν 1' αἰῶνα συνεχῶς οἱ τῆς Ῥωσίας Καίσαρες ἐζήτουν παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου τινὰ τῶν διακριτικῶν τούτων σημείων τῆς ὑπάτης κυριαρχίας· κατὰ δὲ τὸν 18' οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες τῆς Μόσχας μετέδιδον αὐτὰ διὰ διαθήκης εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ θρόνου.»

Τὸ ὑραιότερον τῶν δύο τούτων στεμμάτων, τὸ τοῦ Μονομάχου καλούμενον, χρησιμεύει εἰς τὰς μεγάλας

πομπάς· ὁ ἐπ' αὐτοῦ σταυρός, ὡς καὶ τὸ στέμμα αὐτό, εἶνε ἐκ πυκνοῦ τινος ὑφάσματος χρυσοῦν νημάτων τεχνικώτατα ἐπεξεργασμένων καὶ ἐπικεκοσμημένων διὰ μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων· θεωρεῖται δὲ ὡς τὸ περιεργότατον τῶν στεμμάτων ὅσα διαφυλάττονται ἐν Μόσχᾳ. Τὸ στέμμα τοῦτο

ΤΟ ΜΕΓΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΟΧΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ

ΕΠΙ Τῆ ΣΤΕΦΕΙ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΡΥΘΜΟΝ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ ΙΕ' (18ε σελ. 59.)

ἐφόρεσαν ἐπὶ τῆς στέψεως αὐτῶν οἱ Ῥώσοι ἡγεμόνες μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Πέτρου· ἐχρησίμευε δὲ καὶ ἐπὶ μεγάλων παρατάξεων καὶ μέχρι σήμερον προσκομίζεται εἰς τὰς αὐτοκρατορικὰς κηδεῖας.

Ἐκτοτε αὐξανούσης προϊόντι τῷ χρόνῳ τῆς Ῥωσικῆς δυνάμεως καὶ τῆς κυριαρχικῆς ἐξουσίας στερεουμένης, εἰσήχθησαν ἀλληλοδιαδόχως μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ περὶ τὴν τελετὴν τοῦ χρίσματος.

Ἡ ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΤΕΦΕΩΣ

Τὴν ἐν Κρεμλίῳ τελεσθεῖσαν στέψιν περιγράφει ὡς ἐπομένως ἡ ἐπίσημος Journal de Saint Petersburg: Ὁ Μητροπολίτης Νοβγορόδ, λέγει τὸ ἐν λόγῳ φύλλον, ἀνερχόμενος εἰς τὴν ἀνωτάτην τοῦ θρόνου βαθμίδα, ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος, προσκαλεῖ τοῦτον νὰ ἀναγνώσῃ γεγωνυῖα τῆ φωνῆ τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως· τούτου δὲ γενομένου εὐλογεῖ τὸν αὐτοκράτορα καὶ καταβαίνει. Κατόπιν ἀναβαίνει πάλιν μετὰ τοῦ μητροπολίτου Κιέδου ἵνα ἀναγνώσῃ τὸ εὐαγγέλιον· εἶτα δὲ ὁ αὐτοκράτωρ ἀποτίθεται τὴν συνήθη ἄλυσιν τοῦ παρασήμου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἐπιτάσσει δὲ τοῖς δυοῖν μητροπολίταις

νά τὸν περιβάλωσι τὸν τῆς στέψεως μανδύαν, εἰς ὃν ὑπάρχει προσηρτημένη ἢ ἄλλοις τοῦ προμνημονευθέντος παρασήμου ἀδαμαντακόλλητος. Ὁ Τσάρος κλίνει τὴν κεφαλὴν, ἐφ' ἧς ἐκτείνει τὰς χεῖρας εὐλογῶν καὶ προσευχόμενος ὁ μητροπολίτης Νοβγορόδ. Μετὰ τοῦτο προστάσσει ὁ αὐτοκράτωρ νὰ δοθῇ αὐτῷ τὸ στέμμα. Λαμβάνων δὲ περιτίθεται αὐτὸ προσεπευχομένου τοῦ μητροπολίτου Νοβγορόδ. Ἐπειτα κελεῖται νὰ κομίσωσι σκῆπτρον καὶ τὸ μῆλον, σύμβολον τῆς ἀρχῆς, καὶ λαμβάνει τὸ μὲν ἐν τῇ δεξιᾷ, τὸ δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ καθέζεται ἐπὶ τοῦ θρόνου. Μετ' ὀλίγον κατατιθέμενος ἀμφότερα νεύει πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν· αὕτη δὲ κλίνει γόνυ πρὸ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, ὅστις ἀφαιρούμενος τὸ διάδημα περιτίθησιν αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνης, εἶτα δὲ πάλιν τὸ φορεῖ. Λαμβάνων κατόπιν μικρότερον στέμμα, τίθησιν αὐτὸ περὶ τὴν κεφαλὴν τῆς αὐτοκρατείας, τὸ στερεοῦσι δὲ τέσσαρες κυρίαί τῆς αὐλῆς. Ἐπειτα περιβάλλει ὁ Τσάρος τὴν σύμβιον τὸν τῆς στέψεως μανδύαν καὶ τὴν ἄλλοις τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου· ἢ δὲ αὐτοκράτειρα ἀνίσταμένη καθέζεται πάλιν ἐπὶ τοῦ θρόνου. Λαβόντος αὖθις τοῦ αὐτοκράτορος σκῆπτρον καὶ μῆλον, εἰς τῶν ἐπισκόπων ἀναγινώσκει ἅπαντας τοὺς τίτλους τοῦ ῥώσσοι μονάρχου, ὁ δὲ χορὸς ψάλλει εὐχὴν ὑπὲρ μακροβιότητος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους. Μετὰ τὸς νενομισμένας 101 πυροβολήσεις, ὁ κληρὸς καὶ οἱ ἀνώτατοι τῶν ὑπαλλήλων συγχαίρουσι ταῖς Αὐτῶν Μεγ. κλίνοντες τρίς τὴν κεφαλὴν ἀλλ'

οὐδαμῶς καταλείποντες τὰς θέσεις των. Ἡ αὐτοκράτειρα, παρακολουθουμένη ὑφ' ἀπάντων τῶν μελῶν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, συγχαίρει τῷ αὐτοκράτορι πρὸ τῶν βαθμίδων τοῦ θρόνου. Ὁ Τσάρος, ἀποτιθέμενος σκῆπτρον καὶ διάδημα, ἀναγινώσκει γονυκλινῆς εὐχὴν ἐκ βίβλου, ἣν κρατεῖ ὁ μητροπολίτης Νοβγορόδ, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ ἴστανται ὄρθιοι· κατόπιν ἀνίσταται μὲν ὁ αὐτοκράτωρ, κλίνουσι δὲ γόνυ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, ὁ μητροπολίτης ἀναγινώσκει ἐτέραν εὐχὴν, τελεῖται δὲ ἡ ἱερὰ λειτουργία, μεθ' ἣν ὁ ἐπίσκοπος ἀγγέλλει τῷ Τσάρῳ, ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς χρίσεως. Ὁ Τσάρος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς συμβίου καὶ τῶν ὑπαλλήλων προσέρχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Πύλῃν· ὁ μητροπολίτης Νοβγορόδ ἀνοίγει πολύτιμον πυξίδα μετὰ τοῦ ἁγίου μύρου καὶ μυροὶ μέτωπον, ὀφθαλμούς, στόμα, ὦτα, στήθος καὶ χεῖρας τοῦ τσάρου, εἶτα δὲ τῆς τσαρίνας μόνον τὸ μέτωπον. Μετὰ τὸ χρίσμα ἀκούονται 101 πυροβολήσεις ὁ μητροπολίτης Νοβγορόδ εἰσάγει διὰ τῆς ἱερᾶς πύλης τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα καὶ προσφέρει αὐτῷ

κατ' ἰδίαν τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, ὡς συμβαίνει μόνον ἐπὶ τῆς στέψεως. Ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ προσφέρει καὶ τῇ αὐτοκρατείᾳ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, ἀλλ' ἀμφότερα τὰ εἶδη σύναμα κατὰ τὸ σῦνηθες. Αἱ Α. μεγαλειότητες καθέζονται ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀσπάζονται τὸν προσφερόμενον σταυρὸν καὶ χαιρετίζονται ὑπὸ τῶν παρεστώτων.

Κατὰ δὲ τὴν τελετὴν τῆς στέψεως ἣτις ἐγένετο ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς Ἀναλήψεως τὸ μέγα αὐτοκρατορικὸν διάδημα ἐκράτει ὁ ἰδιωτικὸς σύμβουλος Μιτῶφ τὸ σκῆπτρον ὁ κόμης Ἀδλερβεργ, τὸ ξίφος ὁ κόμης Μιλουτίν τὴν σημαίαν τῆς αὐτοκρατείας, ὁ κόμης Ἀϊδεν, τὸν δὲ οὐρανὸν ἢ κουβούκλιον ὑπεβάσταζον 32 στρατηγοὶ, ἐν οἷς ὁ Τελικέρ, Ἰγνατιέφ, Σουβλώφ, Γουρκοκ καὶ Ῥαδέσκη.

ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΥ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΑΧΟΥ
ΔΩΡΗΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΑΔ. ΚΟΜΗΝΟΥ ΤΟΝ ΙΒ' ΑΙΩΝΑ
(Ἰδ. σελ. 59.)

ΤΟ ΚΡΕΜΛΙΝΟΝ

Τὸ Κρεμλίνον κατέχον τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως τῆς Μόσχας φρούριον διάσημον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ῥωσσίας ἐχρησίμευεν ἄλλοτε ὡς κατοικία τῶν Τσάρων οἵτινες ὅμως ἄχρι τῆς σήμερον νυμφεύονται, στέφονται καὶ ἐνταφιάζονται ἐν αὐτῷ. Τὸ Κρεμλίνον κτισθὲν ἐκ λίθων κατὰ τὸν 10 μ. Χ. αἰῶνα κεῖται ἐπὶ τινος ὑψώματος εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὀποίου ῥέει ὁ ποταμὸς Μόσκηβα, περιβάλλεται δὲ ὑπὸ τείχους 12 — 16 ποδῶν τὸ πάχος, καὶ 28 — 50 ποδῶν τὸ ὕψος. Ὅπισθεν τοῦ τείχους τούτου εἶνε ὀλόκληρος κόσμος, πύργοι διάφοροι, κῆποι μεγαλοπρεπεῖς, ἀνάκτορα, πλεῖστα ἐκ-

κλησιαί καὶ μοναστήρια, ἐτι δὲ λαμπραὶ δημόσια καὶ ἰδιωτικαὶ οἰκοδομαὶ καὶ μνημεῖα· οἱ δὲ κεχρυσωμένοι δόμοι, οἱ ποικιλόχροοι πύργοι καὶ τὰ κωδωνοστάσια δίδουσι εἰς αὐτὸ μεγαλοπρεπῆ ὄψιν.

Ἡ διασημότερα πόλις εἶνε ἡ τοῦ Λυτρωτοῦ, ἀπὸ τῆς ἀψίδος τῆς ὁποίας κρέμαται ἡ εἰκὼν τοῦ Σωτῆρος, καὶ οὐδεὶς, οὐδ' αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ διέρχεται δι' αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἀποκαλυφθῇ.

Ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἰβάν Βελικόι εὐρίσκειται ὁ μέγιστος κώδων ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ καλούμενος αὐτοκράτωρ τῶν κωδῶνων, κάτωθεν τοῦ ὀποίου ἐν ἰδιατέρῳ πατώματι κρέμανται 45 — 50 ἄλλοι μικρότεροι κώδωνες, κρουόμενοι ἅπαντες ἀρμονικῶς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς στέψεως.

Τὸ Συνοδικὸν εἶνε ὡσαύτως ἐν τῶν διασήμων κτιρίων τοῦ Κρεμλίνου, ἐν αὐτῷ συνεδριαζούσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν· περιέχει δὲ τὴν βιβλιοθήκην, τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ τὸ ἅγιον μύρον.

Ὅτε δὲ Ναπολέων ὁ Α' εἰσέβαλεν εἰς Ῥωσίαν τῷ 1812

κατώκησεν εἰς τὰ ἐν αὐτῷ ἀνάκτορα τῶν Τσάρων, ὁπόθεν ἐθεώρει τὴν πρόοδον τῆς πυρκαϊᾶς, ἣτις ἐπὶ τέλους τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποχωρήσῃ.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ'

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Γ' ἐγεννήθη τῇ 10 Μαρτίου 1845, εἶνε δὲ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ δολοφονηθέντος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β', γενόμενος διάδοχος διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Νικολάου ἐν Νικαίᾳ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1865. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶνε ἐγκρατὴς καὶ αὐστηρὸς τὰ ἤθη, λιτὸς δὲ τὴν δίαιταν καὶ τὴν περιβολήν.

Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν αὐτοῦ ἐλήφθη ἐξ ἀντιτύπου ὅτε ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ.

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΜΑΡΙΑ

Ἡ Μαρία Θεοδωρόβνα Δάγμαρ εἶνε ἡ δευτέρα θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ, ἀδελφὴ τῆς πριγκηπίσσης τῆς Οὐαλίας ἐπιδόξου βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως ἡμῶν Γεωργίου Α'.

Εἶνε 33 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, μνηστὴ πρότερον τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐνυμφεύθη τὸ ἐπιὸν ἔτος τὸν νῦν Ἀλέξανδρον Γ' ἀποκτήσασα μετ' αὐτοῦ τέσσαρα τέκνα. Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία εἶνε τύπος τῆς οἰκογενειακῆς τρυφερότητος καὶ ἐπιμελείας, κάτοχος φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων ἀρετῶν, ἔτι δὲ σπανίας κρίσεως καὶ διορατικοῦ.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΑΡΑ ΡΩΜΑΙΟΙΣ

Μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας ἤρξατο ἐν Ῥώμῃ καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς πολυτελοῦς καὶ ἀπαραμίλλου γαστριμαργίας. Ἡ ἱστορία τῶν Καισάρων, πλὴν τινῶν ἐξαιρέσεων, δὲν ἀποτελεῖ ἡ ἱστορίαν ὀργίων.

Ὁ Βέρος, θελήσας πρῶτος ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν συνδαιτυμόνων ἀπὸ ἐννέα εἰς δώδεκα, παρέτεινε τὰ δεῖπνα δι' ὅλης τῆς νυκτός. Ὁ Νέρων ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἀπὸ μεσημβρίας μέχρι μεσονυκτίου. Ὁ Τιβέριος διήνυε δύο ἡμέρας καὶ μίαν νύκτα εἰς τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τραπέζας. Ἡ ὄρεξις τῶν ἐν τούτοις ἦτο ἀκατάσχετος, ἡ δὲ δύναμις τοῦ στομάχου ἐκάστου ἰσοφάριζε πρὸς τὴν δύναμιν πολλῶν ὁμοῦ στομάχων. Ὁ γίγας Μαξιμιλιανὸς κατεβρόχιζε τέσσαρας λίτρας ὡμοῦ κρέατος, ῥοφῶν πεντάδα γαλονίων οἴνου κατὰ τὸ φαγητόν του, οἱ ἀβροδῖαιτοι καὶ κομψευόμενοι, ὡς ὁ Κόμμοδος, ἔτρωγον κ' ἐν τῷ λουτρῷ, ὁ δὲ Βιτέλλιος ἔπαυε τρώγων μόνον ὀσάκις ἐκοιμᾶτο!

Ἀπίθανον, ἀλλ' ἀληθές. Ὁ Ῥωμαῖος ἐπικούρειος ἐπλήρωνεν, ὡς ἀναφέρεται, 325 περίπου λίρας στερλίνας διὰ τὸν ἰχθύν, ὅστις καλεῖται τρίγλη· διὰ ζευγὸς περιστερῶν ἔδαπανήθησαν 8 λ. στερλίναι· ἐν συμποσίῳ φιλοξενίας,

δοθέντι πρὸς τιμὴν τοῦ Βιτελλίου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, παρετέθησαν ἐπὶ τῆς τραπέζης 2,000 ἐκ τῶν σπανιωτάτων ἰχθῦων καὶ 7,000 ἐκ τῶν περιεργωτάτων πτηνῶν! Ἐν ἄτομον ἔδαπάνησεν 25,000 λ. στερλίνας δι' ἐν καὶ μόνον φαγητόν, παρασκευασθὲν ἐκ γλωσσῶν κελαδητικῶν πτηνῶν βαρυτίμου ἀξίας! Ὁ λυσιμέριμος Ῥωμαῖος δεῖπνῶν κατεβρόχιζεν ἐν ἐνὶ φαγητῷ μυελούς ταῶν καὶ φασιανῶν, γλώσσας ἀηδόνων καὶ ὡὰ τῶν ἐκλεκτοτάτων ἰχθῦων ἀξίας χιλιάδων ταλλήρων, ἐὰν δὲ πολλαπλασιάσωμεν τὴν ἀτομικὴν δαπάνην ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν συνδαιτυμόνων, θέλομεν σχηματίσει σαφῆ ἰδέαν τῆς δαπάνης τῶν τῆς ὑψηλῆς τάξεως δεῖπνων ἐπὶ τῶν ἐκβεβακχευμένων ἡμερῶν τῶν Καισάρων. « Δεῖπνον ἐν τῷ Ἀπόλλωνι » ἐσήμαινε δαπάνην 10,000 λιρῶν· ὁ Βιτέλλιος ἐσπατάλησεν ἐν διαστήματι ἐπτὰ μηνῶν 34,000,000 φράγκων κυρίως διὰ τὴν τράπεζάν του· ἀλλ' οἱ Αὐτοκράτορες Ἡλιογάβαλος καὶ Νέρων ἦσαν οἱ μᾶλλον ἀπονενοημένοι ἐν τῇ διὰ τὴν τράπεζαν σπατάλῃ. Οὕτως οἱ συγγραφεῖς Σενέκας καὶ Τάκιτος ἀναφέρουσι, ὅτι ὁ Ἡλιογάβαλος ἔδαπάνησε 100,000 λίρας δι' ἐν δεῖπνον· ὁ δὲ Νέρων, ὁ κύριος τοῦ Χρυσοῦ Οἴκου, κατεβρόχιζεν ἰχθύν ἀξίας 1,000 λιρῶν καὶ ἐπιε κύπελλον οἴνου ἔτι μείζονος ἀξίας. Βεβαίηται πρὸς τούτοις, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Βέρος ἐφιλοξενήσῃ ποτε δώδεκα φίλους ἐν συμποσίῳ, δι' ὃ ἔδαπάνησεν 230,000 λίρας, ὁ δὲ Σενέκας λέγει, ὅτι ὁ Καλλιγούλας ἔδαπάνησε 400,000 λίρας δι' ἐν δεῖπνον!

ΜΑΪΟΣ

Ὁ Μάιος ἦτο ὁ τρίτος μὴν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ Ῥωμύλου.

Κατὰ τινὰς ἐτυμολόγους, ἀπεκάλεσαν αὐτὸν *maius* πρὸς τιμὴν τῶν γερουσιαστῶν, οὓς οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάλουν *maiores*. Ἄλλοι ὅμως δισχυρίζονται ὅτι τὸ ὄνομα Μάιος παράγεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς θεᾶς Μαίας θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος καὶ μητρὸς τοῦ Ἑρμοῦ. Ὁ μὴν οὗτος ἐτέθη, ὡς λέγουσιν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἀπόλλωνος· εἰκονίζετο δὲ διὰ τινος ἀνθρώπου μεσήλικος φέροντος ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς κἀνίστρον πλήρες ἀνθέων, παρὰ δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἴστατο ταῦς τις ὅστις ἐξήπλου τὰς πτέρυγας του, αἵτινες ἦσαν ἐστολισμέναι δι' ὠραιωτάτων καὶ στιλπνοτάτων χρωμάτων.

Δένδρον τοῦ Μαΐου. Ἀρχαιοτάτη συνήθεια παρετηρεῖτο εἰς μέγα μέρος τῆς Γαλλίας, καὶ αὕτη ἦτο παράδοξον ἔθιμον ὅπερ εἶχον οἱ Δήμαρχοι, διατάττοντες κατὰ τὴν 1ην Μαΐου νὰ φυτεύωσιν ἔξωθεν τῶν οἰκιῶν τῶν ἐπισήμων καὶ ὀπωσοῦν ὑψηλὴν ἐν τῇ κοινωσίᾳ κατεχόντων θέσιν δένδρον τι ἢ χονδρὸν κλάδον μετὰ χλόης ὅπερ ἐκάλουν δένδρον τοῦ Μαΐου. Οἱ κληρικοὶ τῆς Basoche εἶχον τὸ προνόμιον νὰ κόπτωσιν ἐκ τοῦ δάσους τῆς Vincennes δένδρον τι, ὃ ἐφύτευον μετὰ προηγουμένην πομπὴν ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Ἀνακτόρων.

Γάμοι κατὰ τὸν Μάιον. Δεισιδαιμονία τις ἐπε-

κράτει εἰς τινὰς ἐπαρχίας, ἥτις ἠνάγκαζε πάντας νὰ θεωρῶσι τὸν ἐν μηνὶ Μαΐῳ τελούμενον γάμον ὡς ἀπαίσιον, ἐξ οὗ καὶ τὸ δημῶδες καὶ λίαν εὐχρηστον «Γάμος τοῦ Μαΐου, γάμος θανατηφόρος». Κατ' ἐκεῖνον τὸν μῆνα ὁ Ῥωμύλος καθιέρωσε τὴν ἑορτὴν τῶν «μειλιχίων Lemou-gia», ἑορτὴν πρὸς ἐξίλασιν δαιμόνων, νομίζων ὅτι οὕτω πως πράττων θέλει ἀπαλλαγῆ τῆς λυπηρᾶς σκιᾶς τοῦ δολοφονηθέντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Ὁ Ὀβίδιος λέγει, ἐν τοῖς ἱστορικοῖς αὐτοῦ ἀπομνημονεύμασιν ὅτι αἱ παρθένοι καὶ αἱ χῆραι ὀφείλουσι νὰ προφυλάσσωνται, ἀπέχουσαι ἀπὸ τοῦ ν' ἄπτωσι κατὰ τὸν Μάϊον λαμπάδας τοῦ ὕμεναίου, καθ' ὅτι αὗται ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου θὰ μετεβάλλοντο εἰς πενθίμους δᾶδας.

Δημοτελεῖς δεήσεις ὑπὲρ εὐφορίας. Αἱ δημοτελεῖς αὗται δεήσεις ἐλάμβανον χώραν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς Ἀναλήψεως, ἐζήτουν δὲ δι' αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑψίστου τὴν προστασίαν τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν λοιμῶν καὶ δυστυχιῶν. Ἀποδίδουσι δὲ τὴν καθιέρωσιν ταύτην τῷ Ἁγίῳ Mamert ἐπισκόπῳ Βιέννης, διαμένοντι ἐν Dauphiné.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου ἡμίσεος τοῦ V αἰῶνος, ὁ ἱεράρχης οὗτος προέτρεπε τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του πιστοὺς νὰ προσεύχωνται ἐν λιτανείαις μετανοοῦντες ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας, ἵνα ἀπολαύωσιν ἐπὶ τέλους τῆς παύσεως τῶν σεισμῶν, τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀγρίων ζώων, ὑφ' ὧν ὀλόκληρος ὁ λαὸς ἐμαστιζέτο.

ΤΟ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ ΙΠΠΙΚΟΝ

Τὸ αὐστριακὸν ἵππικὸν ἐν εἰρήνῃ εὐρισκόμενον ἀριθμῆται 41 συντάγματα, ὃ ἔστι 42,272 ἵππεῖς καὶ 1782 ἀξιωματικοί.

Ἐκαστον σύνταγμα περιλαμβάνει ἐξ ἴλας.

Τὸ δὲ σύνθημα ἐνεργητικὸν τῶν 246 ἰλῶν, πολλάκις δύναται ν' ἀνέλθῃ μέχρι τῶν 426, ἀλλ' ἐν καιρῷ πολέμου. Τὰ 41 συντάγματα διαιροῦνται εἰς 20 ἐνωμοτίας, αἵτινες καὶ αὗται ὑποδιαιροῦνται εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς τάξεις: ἤτοι εἰς 40 συντάγματα δραγόνων, 16 οὐσσάρων καὶ 11 οὐλάνων ἢ λογχοφόρων ἵππέων.

Ἀναμφηρίστως οἱ Οὐγγροὶ διακρίνονται μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας, ὡς ἐκ τοῦ μεγίστου ἔρωτος αὐτῶν καὶ τῶν σπανίων φυσικῶν διαθέσεων ἃς ἔχουσι διὰ τε τὴν τέχνην τῶν ὄπλων, ἰδίως δὲ τῆ ἵππικῆς ὑπηρεσίας. Τὰ συντάγματα τῶν οὐσσάρων σύγκεινται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἐκλεκτοῦ ἀνδρα, οὗς ἢ Ἀνωτέρα Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ μετὰ προηγουμένην αὐστηρὰν ἐξέτασιν κατατάσσει εἰς τὰ διάφορα συντάγματα.

Ἡ ἰδίως λεγομένη στρατιωτικὴ ἀγωγή τῶν νεοσυλλέκτων ἀπαιτεῖ δύο τοῦλάχιστον ἔτη, μεθ' ἃ μεταχειρίζονται αὐτοὺς εἰς γύμνασιν τῶν ἵππων.

Αἱ πολυποίκιλοι γυμναστικαὶ ἀσκήσεις λαμβάνουσι χώ-

ραν τακτικὰ εἰς προσεπαύεσιν τῶν καθημερινῶν ὑποχρεωτικῶν στρατιωτικῶν ἀσκήσεων.

Αἱ δὲ λεπτομερεῖς ὁδηγίαι πρὸς ἀνατροφὴν τῶν ἵππων καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν αὐστριακῶν ἵππέων κάλλιστα ἀναπτύσσονται καὶ μετ' ἰδιαίτερας χάριτος ἐν τῷ Ἐπισήμῳ Ἐγχειριδίῳ τὸ ἐσχάτως ἐκδοθέντι ἐν Βιέννῃ. Τοῦ ἀξιολόγου τούτου βιβλίου τὴν ἀνάγνωσιν μετὰ θάρρους συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τοὺς λάτρεις τῆς ἵππασίας.

A. I. Γ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΘΕΩΝ

Κατὰ τὰ προηγγελμένα, τῇ 6 φθίνοντος Μαΐου ἤρξατο καὶ τῇ 8 ἔληξεν ἡ ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ Παρνασσοῦ διοργανωθεῖσα ἐκθεσις ἀνθῶν καὶ φυτῶν ἐν τῷ παρλισίῳ κήπῳ Παραδείσῳ.

Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ πλατεῖᾳ τοῦ θεάτρου ὑπαίθρως ἐκτεθειμένων φυτῶν καὶ ἀνθῶν, ἡ ἐν τῷ κήπῳ ἰσόγειος αἴθουσα, διακοσμηθεῖσα καταλλήλως, περιελάμβανε τὰ ἐκλεκτότερα τῶν φυτῶν καὶ ἀνθῶν, καλλιτεχνικῶς διεσκευασμένα, χάρις εἰς τὴν καλαισθησίαν τῶν κοσμητῶν κ. κ. Δουρούτη, Κουτσαλέξη, Τριανταφυλλίδου καὶ Μιχαήλ Π. Λάμπρου.

Τὰ ἐκτεθέντα ἄνθη καὶ φυτὰ δὲν ἦσαν πολλὰ· ἀλλ' οὔτε καὶ ὀλίγα, ἀν λάθωμεν ὑπ' ὄψει τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἀηθές τῆς τοιαύτης ἐκθέσεως παρ' ἡμῖν καὶ τὴν ἀκατανόητον ἀρνησίαν τοῦ τε Ἀνακτορικοῦ καὶ τοῦ Βοτανικοῦ κήπου ὅπως συμμετάσχωσι τῆς ἐκθέσεως.

Ἡ ἐναρξίς ἐτελέσθη περὶ τὴν 10 π. μ. τῆς 6ης δι' ἁγιασμοῦ, παρουσίᾳ ὑπουργῶν τινῶν καὶ ἄλλων τῶν ἐν τέλει· ἡ δὲ λῆξις τῇ νυκτὶ τῆς 8ης ἐωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς, ἀνακρουουσῶν δύο μουσικῶν μέχρι βαθείας νυκτός, ἐνῶ πύραυλοι συρίζοντες ὑψοῦντο ἀλλεπαλλήλως διασχίζοντες τὸν αἰθέρα καὶ ἀναυδόμενοι εἴτα εἰς μυριάδας ὀφιοειδῶν καὶ ἀστεροέντων συμπλεγμάτων σελαγιζόντων ἄνω τοῦ κήπου, ὅστις ἐξ ἄλλου κατηύγαζεν ὄλος ἔνεκα τῶν κάτω ἐκεῖ καιομένων πολυχρῶμων φώτων.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν κριτῶν συνέκειτο ἐκ τῶν κ. κ. Ἰ. Σκυλίση, ἀντιπροέδρου τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ Παρνασσοῦ, Χελδράχ καὶ Γενναδίου, βοτανικῶν ἀμφοτέρων. Βραβεῖα ἀπενεμήθησαν, τὸ μὲν λεγόμενον ΤΙΜΗΣ τῷ ἐκ Κερκύρας κ. Π. Κρεμμύδη διὰ κινητὸν κηπάριον φιλοκάλως διεσκευασμένον, ΧΡΥΣΑ δὲ 2 τοῖς ἐν Ἀθήναις ἀνθοκόμοις ἀδελφοῖς Καντόρου διὰ συλλογὴν ἀνθῶν, ἐκτὸς τῶν κατιούσης ἀξίας ἄλλων βραβείων, ἐπαίνων καὶ ἀμοιβῶν, ὧν ἀναγκαζόμεθα δι' ἔλλειψιν χώρου νὰ νὰ μὴ μνησθῶμεν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

J.-J. KLAMAGERAN ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ κατὰ τὸ δίκαιον τῶν Ῥωμαίων, πραγματεία στεφανωθεῖσα ὑπὸ τῆς Νομικῆς τῶν Παρισίων Σχολῆς καὶ μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Σταματίου Δ. Βάλλη, διδάκτορος τῆς νομικῆς, μετὰ προσθήκης σημειώσεων. Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου ΕΡΜΟΥ, 1883. Τιμᾶται δύο νέων δραχμῶν. Τῆς μεταφράσεως τοῦ ἔργου τούτου, οὗ τὸ κείμενον δικαιοῖ τὸν μετριόφρονα συγγραφέα, λέγοντα, ὅτι εἰργάσθη καὶ συνέγραψεν εὐσυνειδήτως, προτέτακται πρόλογος ὠραῖος τοῦ λογίου μεταφραστοῦ, πολλὰ τάληθ' ἐν αὐτῷ λέγοντος. Ἡ μετάφρασις ἐξεπονήθη γλαφυρὰ, σαφῆς κ' ἐν γένει τοιαύτη, ὥστε ὀφείλομεν νὰ συγχαρῶμεν τῷ

νεαρχῶ θεμιστοπόλῳ κ. Βάλδῃ, ὅτι ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας ἡμῶν. Τοιοῦτου ἔργου τοιαύτην μεταφράσιν φρονοῦμεν περιττὸν νὰ συστήσωμεν διὰ πλειόνων εἰς τὴν μελέτην τῶν περὶ τὴν Νομικὴν ἀσχολουμένων.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ἦτοι σειρά δραμάτων ἐκδιδομένη περιοδικῶς ὑπὸ Ἰωάννου Κωστοπούλου. Τόμος πρῶτος. **ΑΜΛΕΤΟΣ ΤΟΥ ΣΛΙΣΠΗΡΟΥ** τραγωδία εἰς πράξεις πέντε μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ἰ. Περβάνογλου καὶ τὸ τρίτον ἤδη ἐπιδιορθωθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Δ. Φέξη, 1883. Τιμᾶται νέας δραχμῆς.

ΛΟΓΟΣ ἀπαγγελλεῖς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὴν δεκάτην ἐβδόμην Δεκεμβρίου 1882 ὑπὸ Παναγιώτου Γ. Κυριακοῦ, τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Γενικῆς Παθολογίας καὶ Ἐγκυκλοπαιδείας, τὴν Πρυτανεῖαν παραλαμβάνοντος παρὰ τοῦ τέως Πρυτάνεως Νικολάου Δαμασκηνοῦ, τακτικοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Δικαίου. Ἐν Ἀθήναις, 1883. Εἶνε πολλῆς μελέτης ἄξιος ὁ λόγος οὗτος τοῦ ῥέκτου Πρυτάνεως, ἀπαριθμοῦντος σαφέστατα τὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑλλείψεις καὶ ὑποδεικνύοντος τὰς εὐκαιὰς μεταρρυθμίσεις καὶ βελτιώσεις ὧν ἐπέιγουσα ἡ ἀνάγκη, ἵνα τὸ ἀνώτατον τοῦτο τῆς Ἐπιστήμης καθίδρυμα «δυνηθῆ νὰ παραδληθῆ ὡς πρὸς τοὺς ἐπιστημονικοὺς καρπούς μετὰ τὰ ἐν Εὐρώπῃ Πανεπιστήμια». Ἐμφιδόλλομεν, ἂν ποτε ἄλλοτε χεῖλη Πρυτάνεως ἐξήγγειλαν οὕτω σαφῶς καὶ εὐτόλμως ἀληθείας πικράς, ἀλλὰ σωτηρίους, εἰ τύχουσι ἀκρόασις παρὰ τοῖς ἀρμοδίαις. Συγχαίρομεν ἐπομένως τῷ σεβαστῷ Πρυτάνει, τῷ ζηλωτῇ τῆς ὀρθοποδῆσεως τοῦ ὑποσκάζοντος Πανεπιστημίου, εὐχόμενοι εὐέλπιδες ὅπως δοθῆ ἡμῖν ἡ εὐκαιρία, ἵνα συγχαρῶμεν καὶ τῷ Κ. Ὑπουργῷ ἐπὶ τῆς Παιδείας, ὡς παρασχόντι τὴν ἦν ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του δύναται καὶ ὀφείλει ἀρωγὴν πρὸς ἐπιτέλειαν τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ δεόντων γενέσθαι.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ ἡ Χρυσομαλλοῦσα τῶν Σφακιῶν ποίημα ἐπικόν, καὶ Ἀλήμπης ὁ Κακοδικιώτης, τραγωδία. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Κ. Ἀντωνιάδου. 1883. Τιμᾶται δραχμῶν νέων τεσσάρων.

Ἀμφότερα τὰ νέα ταῦτα ποιήματα τοῦ πολυγράφου συγγραφέως, ἔχοντα, ὡς δῆλον, τόπον δράσεως τὴν μάρτυρα νῆσον τῆς Μεσογείου, γνωρίζουσι ἡμῖν πολλὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, ἀνῆκοντα εἰς τὰς ἐποχάς, καθ' ἃς ἀναφέρονται τὰ ἐν λόγῳ ἔργα. Εἶνε δὲ γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν δημῶδη, ἥτις, δέον νὰ ὁμολογήσωμεν, δὲν φαίνεται ἐξίσου πρόσφορος εἰς τὸ δράμα ὅσω καὶ εἰς τὸ ἔπος.

Ἡ Χρυσομαλλοῦσα τῶν Σφακιῶν ἦς ἀπόσπασμα ἐδημοσιεύσαμεν ἔν τιτι τῶν προηγουμένων τευχῶν, καὶ ἦς τὴν ὑπόθεσιν ὁ ποιητὴς ἠρύσθη ἐκ τῆς ὅσον οὕτω ἐκδοθησομένης βιογραφίας τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κρήτης Ῥούσου Βουρδουμπάκη, τὸ καθ' ἡμᾶς εἶνε ἐν τῶν ὠραιότερων ἔργων τοῦ κ. Ἀντωνιάδου. Διὰ τῆς πατριωτικῆς αὐτοῦ φαντασίας τῆς ἀείποτε τὸν Κρητικὸν λαὸν ἐνθαρρυνούσης, ἐμυρολόγησε τὴν ἡρωϊκότατον τῆς Μεσογείου νῆσον τὴν σφαδάζουσαν ὑπὸ τὸν δουρικὸν ζυγὸν δι' ἣν ὅμως ἐξακολουθεῖ, ἐλπίζων ἐπὶ τῆς μελλούσης αὐτῆς ἀναστάσεως καὶ μετ' αὐτοῦ σύμπας ὁ Κρητικὸς λαὸς ἐπαναλαμβάνων τὰ ἔπη τοῦ Ποιητοῦ.

Καὶ κἄπ' ἀπ' τὰ ψηλὰ βουνὰ ἐν ἀστεράκι βγαίνει,
ποῦ λέει πῶς ὀγλήγορα θελᾶρθ' ἡ μέρα κείνη
ποῦ λεύτερη, τοῦ γένους μας κρατῶντας τὴ σημαία,
ὅς τῆς μάννας τῆς τὴν ἀγκαλιὰ ἡ Κρήτη μας θὰ λάμπη.

Ο ΕΛΛΗΝ ΡΟΒΙΝΣΩΝ διασκευασθεὶς ὑπὸ Βλ. Γ. Σκορδέλη πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ἐν Ἀθήναις τύποις Ὁ Παλαμῆδης 1883. Ἡ ἄξια τοῦ Ῥοβινσῶνος ὡς παιδαγωγικοῦ βιβλίου εἶνε πρὸ πολλοῦ ἀνεγνωρισμένη, ἡ δὲ μετάφρασις τούτου εἰς διαφόρους γλώσσας εἶνε ἐπίσης γνωστῆ.

Ἄλλ' ὁ κ. Σκορδέλης διὰ τῆς νέας ταύτης ἐκδόσεως τοῦ Ῥοβινσῶνος δὲν προτίθεται—ὡς αὐτὸς λέγει— νὰ ἐπαυξήσῃ κατὰ μίαν τὰς Ἑλληνικὰς μεταφράσεις ἀλλ' ἵνα ὑποβάλῃ εἰς τὴν κρίσιν τῶν διαφερομένων περὶ τῶν τῆς δημοτικῆς παιδείσεως βιβλίων διασκευασθῆν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἠθῆ καὶ ἔθιμα κατὰ μίμησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν μεταφραστῶν ὅτινες τὴν διήγησιν τοῦ Ῥοβινσῶνος εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας προσήρμοσαν. Ὡς τοιοῦτον λοιπὸν ἔργον ὁ Ἕλληνας Ῥοβινσῶνος εἶνε ἐν τῶν καλλίστων ἀναγνωστικῶν βιβλίων ἅτινα δυστυχῶς ὀλίγιστα παρ' ἡμῖν εἶνε.

Κανονισμὸς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Σωματείου Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, 1883. Ὡς ἔχουσι τὰ τῶν Συλλόγων σήμερον ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐνταῦθα ἡ σύστασις νέων τοιούτων ἀναγίνωσκειται ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀνευ τῆς ἐλαχίστης προσοχῆς. Ἄλλ' ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀρτιπαγῆς Σύλλογος ὁ **Εὐαγγελισμὸς** οὗ σκοπὸς εἶνε ἡ ἀδελφοποίησις τῶν νέων καὶ ἡ τούτων προαγωγή δι' ἰδρύσεως βιβλιοθηκῶν καὶ ἀναγνωστηρίων αὐτοῖσι προώριται νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργον φιλανθρωπικὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Μακεδονίας ἐν ἣ ὁ τοιοῦτοι σύλλογοι ἀποβαίνουσι χρησιμώτατοι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ δούλῳ ἑλληνισμῷ.

Κανονισμὸς τοῦ συλλόγου τῶν νέων Η ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ. Ἐν Πάτραις, 1883.—Εἶνε χαρμόσυτος ἡ ἀποστολὴ τοῦ συλλόγου τούτου ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ στερεώματος τῶν Πατρῶν, στείρου τοιούτων συλλόγων, οὐχὶ τῇ κοινῶν ἐπιβλαβῶν. Εὐχόμεθα, ὅπως δι' ἐργασίας σοδαρᾶς οἱ συλλογῆται νέοι ἐδραιώσωσι τὸν ἀρτιπαγῆ σύλλογον καὶ ἀναδείξωσιν αὐτὸν ἄξιον τῆς ὑπολήψεως καὶ τῶν εὐγνωμόνων συγχαρητηρίων τῆς κοινῶν.

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ Ο ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ἡ Νέος Ῥοβινσῶνος προσηρμοσμένος εἰς τὰ ἠθῆ καὶ ἔθιμα, τὴν ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων ὑπὸ Μ. Βρατσάνου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Σ. Κ. Βλαστοῦ 1883.

Ἀποστόλης ὁ Θαλασσινός! πόσον ὠραῖος τίτλος! καὶ πόσα ἠθικὰ καὶ ἐθνικὰ διδάγματα ἡ ἀφελῆς ἡλικία τῶν παιδῶν θὰ ἐναποταμεύσῃ εἰς τὸ δοχεῖον τῆς διανοίας ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τούτου.

Εἰ καὶ ἡ ἐκπόνησις τοῦ ἔργου τούτου εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἠθῆ καὶ ἔθιμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ῥοβινσῶνος τοῦ Defoe ἐγένετο ὀλίγον χρόνον βραδύτερον μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Νέου Ῥοβινσῶνος τοῦ κ. Σκορδέλη, οὐχ ἤττον ὅμως ὡς ἐθνικὸν ἔργον εἶνε ἀνώτερον τῶν ἄχρι τοῦ νῦν ἐκδοθέντων, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἀνοίγων μίαν σελίδα τῆς μεγάλης τοῦ 21 ἱστορίας πλάττει δι' αὐτῆς ὀλόκληρον παιδαγωγικὸν βιβλίον, διδάσκων εἰς τὰ διψῶντα τοιούτων χρησιμωτάτων ἔργων παιδία, πῶς οἱ πατέρες μας ἔδωκαν ἡμῖν μίαν ελευθέραν πατρίδα, ἐμμενάντες πιστοὶ εἰς τὰ ἀφελῆ αὐτῶν ἠθῆ, εἰς τὰς προγονικὰς παραδόσεις πρὸς μίμησιν τῶν ὁποίων μετὰ ἀληθοῦς ποιητικῆς γλώσσης ὁ κ. Βρατσάνος προτρέπει.

Ὡς προηγγείλαμεν διὰ τῶν ἐφημερίδων, καθυστερησάσης τῆς ἐκδόσεως τοῦ 3ου φύλλου, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐκδώσωμεν σήμερον αὐτὸ τε καὶ τὸ ἐπόμενον 4ον συγχνῶς.

Ἡ φύσις τοῦ ἐγγεγήματος, εἰς ὃ ἐτύλησάμεν ν' ἀποδυθῶμεν, καινοτομοῦντες, ἐμπλεῖ προσκομμάτων παντοίων ἀπαλλάσσει ἡμᾶς, νομίζομεν, τῆς ἀνάγκης, ὅπως δικαιολογήσωμεν ἐπὶ ταῖς ἀνωμαλίαις ταύταις ἑαυτούς, διατελοῦντες ἄλλως ἐν τῇ ἀκανθωδέστερᾳ τοῦ ἔργου στιγμῇ, τῇ ἀρχῇ, ἥτις, ὡς γνωστὸν, εἶνε τὸ ἡμῖς τοῦ παντός.

Ἐκφράζομεν ὅμως τὴν ἐλπίδα ὡς ἐκ τῶν μέτρων ἅτινα ἐλάβομεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλει ἐκλείψῃ πᾶσα ἀνωμαλία περὶ τὴν ἐκδοσιν, δυναμένη νὰ παράσῃ ἀφορμὴν παραπόνου τοῖς κ. κ. ἀναγνώσταις ὑμῶν, ὧν ἐξαιτούμεθα τὴν συγγνώμην.